

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	v upravnistvu prejemani:
celo leto naprej . . . . . K 24--	celo leto naprej . . . . . K 22--
pol leta 12--	pol leta 11--
četrt leta 6--	četrt leta 5-50
na mesec 2--	na mesec 1-90

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izloži vseh dan svetovni tiskovni modelje in prazničke.

Inserati veljajo: petdnevna petkrat vs teden za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin.

Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošiljajo napotnice, reklamacije, inserati t. t. d., to je administrativne stvari

Posebna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodno tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . . . K 25--	celo leto naprej . . . . . K 30--
pol leta 13--	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 6-50	celo leto naprej . . . . . K 35--
na mesec 2-30	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Kraljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Svetovna vojna.

Naši uspehi pri Lopucznju in Gorlicah. — Srditi boji v Karpatih. — Vrline naše armade. — Nemški uspeh pri Lorettu. — Boji v Champagni in v Vogezi. — Odbiti ruski napadi v Poljski. — 5550 Rusov vjetih.

ZAVRNJEN RUSKI NAPAD PRI LOPUCZNU. — USPEHI PRI GORLICAH IN V KARPATIH. — JUNAŠTVO NAŠE ARMADE.

Dunaj, 9. marca. (Kor. urad.) Uradno razglasio dne 9. marca opoldne:

Na fronti, severno od Visle, je bil tudi včeraj živahen tonovski boj. Južno od Lopuczna smo brez truda odbili ruski napad.

Pri navalu, izvršenem pri Gorlicah, smo zajeli še nadaljne vjetnike. Zavzeto pozicijo smo povsodi vzdržali kljub večkratnim poskusom sovražnikovim, da bi jo zopet zavzel.

Neprestano se opotujejo v karpatski fronti sovražni napadi, ki jih sovražnik po razvojni možnosti izvaja, sedaj z močnejšimi, sedaj z bolj podrejenimi četami. Tako smo tudi včeraj zopet odbili na več točkah srđite ruske napade, ki so dospeli do naših zavrj.

Nasprotnik je imel težke izgube. V teh bojih smo zajeli nadaljnih 600 sovražnikov.

V Karpatih v zadnjih dneh zopet prevladujoče neugodne vremenske razmere, zahtevajo od armadnih skupin, ki se bore v tej bojni fronti, čisto izredne žrtve. V neprestanem stiku s sovražnikom se nahajajo naše čete čisto noč in dan v bolu in so večkrat prisiljene, izvažati pri ostrem mrazu in debelem snegu napadalne operacije ali pa vztrajati v obrambi proti ponajveč premočnim sovražniim silam. Zadržanje naših vrlih čet, kakor tudi vsakega posamnika, ki se udeležuje teh bojev, zasluži neomejeno pohvalo.

Naměstnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, iml.

ODBITI RUSKI NAPADI PRI AUGUSTOVU, OSTROLENKI IN RAWI. — NEMCI SO VJELI 4750 RUSOV.

Berlin, 9. marca. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan 9. marca:

Vzhodno bojišče. Vzhodno in južno od Augustova so se izjalovili ruski napadi. Sovražnik je imel težke izgube.

Severovzhodno od Lomze je ostavil sovražnik po ponesrečenem napadu 800 vjetnikov v naših rokah.

Severozapadno od Ostrolenke se je razvil boj, ki še ni zaključen.

V bojih severozapadno od Przasnysza, ki se razvijajo za nas ugodno, smo vjeli 3000 mož.

Ruski napadi severno od Rawe, severozapadno od Nowega mesta niso imeli uspeha. Tu smo vjeli 1750 Rusov.

Vrhovno armadno vodstvo.

BOJI V KARPATIH.

Budimpeštanski listi poročajo, da si je sestavljal grof Hunyady, ki v mirnih časih potuje po Afriki, ter se udeležuje zlasti rad lovov na leve, ko je bil prideljen kot rezervni častnik armadi Pfanzler - Battin, oddelk Huzulov. S tem oddelkom, 100 prostovoljcev, si je vedel vpleten od Rusov konje in puške. V zadnjih bojih je potem operiral ta kolona Rusom zahrbtom v Bukovini ter v držnih napadih prizadejala Rusom velike izgube. Posrečilo se je koloni vzeti Rusom več trenov in razsrečiti municijske vozove ter uničiti telegrafične in telefonske naprave. Tudi mnogo vjetnikov so dobili.

S SEVERNEGA POLJSKEGA BOJIŠČA.

»Nowa Reforma« poroča iz Varšave: Bitka pri Grodnu se bje z veliko trdovratnostjo. Trdnjavo Osovjec obstreljujejo neprestano z avstro - ogrskimi motornimi baterijami. Snežni zameti otežkočajo akcije. Reka Njemen je zamrznila. Nemci so zbrali zelo močne čete, da predro rusko fronto med Grodnom in Osovjecom.

Przasnysz, mesto z 10.000 prebivalci so Rusi tekem te vojne utrdili ter je to mesto služilo Rusom kot oporišče za operacije proti južni meji vzhodnje Prusije. Mesto je križišče severopoljskih cest: v Mlavo in od tam v Soldavo in Johannsburg, po kateri cesti so Rusi lahko dovžali vojni material ter v trdnjave Pultusk, Rozan in Ostrolenko. Vsed tega so Rusi pripravili v Przasnysz velika skladišča z vojnim materijalom. Ta skladišča so Nemci vpenili. Mesto, najvažnejše križišče na severu, je sedaj razdeležano, enako tudi Sierpc in Mlava, kjer je ostala komaj tretjina prebivalstva, ki je štele 12.000 duš. Večina hiš je razdejanih.

Grodno, gubernijsko mesto s 30.000 prebivalci, kjer se je 1796. leta zadnji polski kralj Stanislaw Poniatowski odnovedal prestolu, je strateško zelo važno mesto kot križišče železnice Varšava - Bialystek-Vilna - Petrograd. Mesto je dobro utrjeno ter ima cvetočo industrijo. V mestu se nahaja tudi orožarna. V okolici je mnogo gozdov.

Strah v Petrogradu.

Petrograd, 9. marca. (Kor. ur.) Naivšji poveljnik petrogradskega vojaškega okraja general infanterije baron Salza, je izdal sledeči ukaz: Da se trdovratni sovražnik čim preje

RUSI IZGANJAJO ŽIDE.

Dunaj, 9. marca. (Kor. urad.) Iz vojnega poročevalskega stana poro-

čajo: Danes popoldne je prišel pred neko utrjeno pozicijo naš h čet, severno od Nadworne, ruski parlament, ki je sporočil to - le:

Na povelje ruskega poveljnika bomo jutri popoldne pripeljali kakih 1500 židovskih rodbin, ki so jih danes zbrali pri Kamioni in Tysmieniczanyh, preko naših črt do avstrijskih čet. Ker se pa židovske rodbine boje, da jih bodo Avstriji obstreljvali, so poslali Rusi parlamentarja, da to sporoči Avstrijem.

S tem, nezaslišano brutalnim postopanjem, namerava sovražnik brez dvoma gnati tisoče neprizadetih, ki jim je vzle streho in kruh, kot ščit pred seboj, da se morejo brez nevarnosti približati našim pozicijam. Uresničenja tega ostudnega namena, ki ga je označiti kot sramoto tega stoletja, pri najglobljem sočustvovanju z ubegimi žrtvami barbarske samovoljnosti, iz vojaških vzrokov ni mogoče trpeti. Prostor pred sovražniimi pozicijami se mora namreč, ker sovražnik ni ponudil premirja za čas, ko bodo prihajale židovske rodbine, in ker tako premirje zaradi pritegnitve sovražnih ojačeni, z naše strani ni sprejemljiv, pri vsakem približanju s sovražni strani, brezpogojno vzeti pod ogenj. Zato bodo naše čete poslale parlamentarja s tem - le pismom ruskemu poveljniku:

Prekoračenje lastne črte s strani sovražnika, ni mogoče pod nobenim pogojem in za nikogar dovoliti, ter bodo naše čete streljale na ta prostor. Prosim, da to sporočite židovskim rodbinam v Kamioni in Tysmieniczanyh, ter dostavljam, da pada velikanska odgovornost za nameravano nečloveško postopanje, gnati tisoče nedolžnih prebivalcev proti našim pozicijam, samo na ruskega poveljnika, ki je izdal ta barbarski ukaz, ki je v zasmeh vsakemu vojnemu običaju, to pa tem bolj, ker ni nobenega jamstva, da te nedolžne žrtve ne služijo kot ščit za približanje ruskih čet. Skrbeli bomo za to, da se to postopanje ožigosa pred celim svetom.

Brez njene pomoči bi se brez dvoma prenaljil ali pa bi prezgodaj zagnal puško v koruzo. Ona pa ga je vodila taktno in spretno, kakor to znaajo resnično inteligentne žene. Vojvodinja je vedela, da pojde Jacques, če propade, v Afriko, in prepričana je bila, da si pod utisom svojega neuspeha nalašč poišče smrti. Ta žentev je postala njena velika skrb. Včasih, če je videla gospodično Villars in mislila, kako moč ima v rokah, bil ji bila najrajši zaklicala: »Rešite ga vendar!« Odkar je prevzela to zadevo, je občutila neko nerazložljivo nemirnost, ki jo je mučila in motila mir njene duše. Dobro je čutila, da bi se ne bila smela vmešati v njo, še bolj pa je čutila, da stvari ne more pustiti iz rok. Neprestano je premišljevala, kako bi Jacquesu pomagala, pomnoževala je prilike, da sta se z devojko srečala, pogosto govorila o njem in poudarjala njegove dobre lastnosti. Preveč dobro je poznala žensko srce, da ne bi vedela, da so vse njene besede padle na rodovitna tla. Previdnost si je zares svoje orodje dobro izbrala.

LISTEK.

Amerikanka.

Francoski spisatelj Pierre de Coulevain.

(Dolge.)

XIII.

S svoje strani je čutil marki, da je led med gospodično Villars in njim v resnici prebit. Ko jo je zopet videl, govoril je z njo, kakor da je za vedno vstopil v krog njenega življenja in kakor da ga nikdar več ne zapusti. Obdeval je z njo v prijateljskem tonu, kakor nalašč, da premoti mlado Amerikanko in ji prikrrije svoje namene. Dasi je marki nastopal priprosto, je bila Annie do njega polna spoštovanja. Nikdar bi se ga ne upala dražiti, kakor je dražila vicomta de Nozay ali barona de Keradien. V njegovi navzočnosti se je skrbno varovala napadati evropske šege in navade in, ne da je kaj izgubila na svoji odločnosti, se je kazala manj rezko. S posebno skrbjo je v njegovi družbi pazila na svojo francosčino. Kakor hitro je zagrešila napako, jo je neustrašeno grajal in hvaležna mu je bila za to. Rada je videla, če je prišel k njej na pogovor laskalo je

njeni nečimernosti. Če je bil ob njeni strani, se ji je zdelo, kakor da je pridobila na veljavi in ugledu. Teza ugleda ji ni mogel nikdo drug podeliti, tudi Albert de Randan ne, dasi vojvoda. Marki ji ni nikdar delal poklonov, navzlic temu je dobro vedela, kedaj mu je ugajala in občutila je radost, ki je hipoma razjasnila njeno lice.

Gospodična Villars pomena teh simptomov niti slutila ni — čudno — mislila je na Franka Barnetta mnogo bolj kakor sploh kedaj po svojem odhodu iz New Yorka. Spomnila se je krasnih voženj na njegovi jahti in vseh tistih izletov, pri katerih je nastopala kot kraljica. Tisoč spominov njegove dobrosrčnosti in plemenitosti ji je prišlo na misel. Pisala je gospe Adair, njegovi sestri, dvajset strani dolgo pismo, vedoč, da je bo čital od prve do zadnje vrste in jo celo zaprosila za fotografijo njegove vile v Lenoxu. Njen pogled je pogosto obstal na sliki mladega moža in nekega dne se je celo zgodilo da jo je vzela v roke in, ko jo je pazljivo premotrila, dela na ves glas: »Ta dobri dečko!« Neka tajna sila jo je očividno vlekla k prijatelju od mladih nog v trenutku, ko jo je njena usoda od njega za vedno oddaljevala.

Ne da je na zunaj kazal, je marki živel v nekakem notranjem ne-

miru, up in obup sta si menjaje sledila v njegovem srcu. Neprestano je ugibal: »Ali se mi posreči ta žentev? Je-li mi je usojena?« In s svojimi bolešno zmujenimi možgani je skušal uganiti prihodnost.

Marki je imel dovolj prilike proučiti gospodično Villars. Ta mlada devojka najnovjšega modela s svojo izbrano eleganco, svojim samozavestnim značajem in nastopom, poznavajoča življenje in svet, ga je sprva osupnila, da celo nekoliko oplasila. Navzlic temu je hitro opazil, da je Annina duša kljub njenemu svobodnemu mišljenju resnično zdrava, duša otroka in njena čistost ga je presenetila. Pod njenim modernizmom je odkril kreposti, lastne le resnično poštenim ljudem in ravno radi teh kreposti je upal, da ji njegova mati postane simpatična. Njena ljubezniva narava ga je popolnoma očarala in tako lahko je bilo, zabavati jo ali vzbuditi njeno zanimanje! Ni bilo treba iskati izrednih stvari, da je postala pozorna. V njeni bližini se je nekako odpočil in dobro počutil, česar ni doživel pri vseh nerazrešljivih in zamotanah ženskah, kar jih je kedaj poznal. Navzlic temu je dobro vedel, da je devojko sicer lahko zabavati, ne pa osvojiti. Bila ni niti čutna, niti romantična, niti častihlepna in ni mu dajala niti najmanjšega upanja. Čim dalj to je poznal,

tembolj je uvidel, kako tuja in svoji domovini ter svojem udana je. Kadar mu je s svojo običajno sigurnostjo govorila o povratku v Ameriko ali pa mu pokazala kako stvar, ki jo je nakupila za domačo hišo v New Yorku, se je markiju nehote skrčilo srce, za cele dneve je postal črnogled in si dejal, da ta žentev ni drugega kakor ena tistih vab, ki se ti tako pogosto pokažejo v življenju.

Jacques se je že večkrat prepričal o neupogljivosti značaja gospodične Villars. Nekega večera se je v družbi pri vojvodinji de Blanzac branila igrati »poker«, češ, da je nedelja. Ko je vojvoda de Randan trdil, da se Bog ne briga zato, če ta dan ljudje kartajo ali ne, je odvrnila:

— Mogoče, celo verjetno, toda, ker mi vera prepoveduje, je moja dolžnost, da se igre vzdržim.

Gosti so bili toliko brezobzirni, da so sili v njo. Vse jo je prosilo in ji prigovarjalo; od nevolje so ji stopile solze v oči, ali dobro se je držala.

Ta visoki čut za dolžnost je sicer poglubil markijevo spoštovanje do mlade Amerikanke, zaeno pa mu je delal skrb. Kaj, če si vtepe v glavo, da ji ni dopuščeno poročiti se s katolikom!

Sedaj še-le je marki uvidel, kako prav je imela gospa de Lène, ko je zahtevala, da se zaupa vojvodinji.

premaga je potreben popolen mir prebivalstva. Vendar pa se dobe ljudje, ki v hudobnem namenu, časih tudi vsled nesporazumljenja, razširjajo najnespametnejše govorce o operacijah in položaju naših čet, vsled česar nastajajo vznemirjenja. Ukaz grozi onim osebam, ki razširjajo take vznemirjajoče govorce, brez ozira na njihovo stališče, z najstrožjimi kaznimi. Tudi časopisu se grozi, da bo najstrožje kaznovano ter suspendirano za ves čas vojne, če bo prinašalo nepotrjene vesti, ki morejo vznemirjati prebivalstvo.

Izvoz živil in krmil v Rusiji prepovedan.

Petrograd, 9. marca. (Kor. ur.) Izvoz živil in krmil brez dovoljenja vlade, ki se mora dobiti za vsak posamezni slučaj, je prepovedan, ravnotako tudi prodaja tujim podaniikom, ki trgujejo na debelo s tem blagom.

V Moskvi ni ovsa.

Moskva, 9. marca. (Kor. urad.) »Ruskoje Slovo« poroča: Od mestnega poglavarja uvedena taksa na oves je spravila glavno mesto v tak položaj, da mnogo oseb, kakor tudi mestna uprava, ne more dobiti ovsa za ceno, ki jo je določil mestni poglavar. V takem položaju sta bila med drugim notranji minister sam in poštna ter brzojavna uprava. Pooblaščenec ministra Maklakova, kakor tudi poštna in brzojavna uprava sta s trudom iskala oves, vendar pa ga nista dobila.

Vračanje civilnih oseb iz Rusije.

Dunaj, 9. marca. (Kor. urad.) Politična korespondenca javlja: Kakor se je že razglasilo, se je doseglo z rusko vlado sporazumljenje, na podlagi katerega se smejo sledeče kategorije avstrijskih in ogrskih podaniikov, če za to zaprosijo, vrniti v domovino: 1. Žene in deklice v vsaki starosti. 2. Vsi moški avstro - ogrski državljani pod 17. in nad 45. letom, izvmišči častnike in sodnijsko zasledovane osebe. Da se izve, če so se one osebe, ki jim je na podlagi tega sporazumljenja dovoljeno, vrniti se iz Rusije v domovino, tudi res vrnilo, naj ne samo one osebe, ki so se dosedaj v tem oziru obrnile na ministr-

Brez njene pomoči bi se brez dvoma prenaljil ali pa bi prezgodaj zagnal puško v koruzo. Ona pa ga je vodila taktno in spretno, kakor to znaajo resnično inteligentne žene. Vojvodinja je vedela, da pojde Jacques, če propade, v Afriko, in prepričana je bila, da si pod utisom svojega neuspeha nalašč poišče smrti. Ta žentev je postala njena velika skrb. Včasih, če je videla gospodično Villars in mislila, kako moč ima v rokah, bil ji bila najrajši zaklicala: »Rešite ga vendar!« Odkar je prevzela to zadevo, je občutila neko nerazložljivo nemirnost, ki jo je mučila in motila mir njene duše. Dobro je čutila, da bi se ne bila smela vmešati v njo, še bolj pa je čutila, da stvari ne more pustiti iz rok. Neprestano je premišljevala, kako bi Jacquesu pomagala, pomnoževala je prilike, da sta se z devojko srečala, pogosto govorila o njem in poudarjala njegove dobre lastnosti. Preveč dobro je poznala žensko srce, da ne bi vedela, da so vse njene besede padle na rodovitna tla. Previdnost si je zares svoje orodje dobro izbrala.

Vojvodinja je z živo radovednostjo opazovala Annie. Videla je, da se je za markija zanimala in da je njegova navzočnost vplivala na njo. Če je ni prišel takoj pozdraviti, je postajala raztresena, nemirna, obračala proti njemu glavo, ko se ji

stvo zunanjih del, marveč tudi vsi ostali interesenti obrabno na ministristvo zunanjih del, kdo od njihovih sorodnikov, in sicer ne vojnih vjennikov, temveč civilne osebe, se je že vrnil iz Rusije, oziroma katerega še tamkaj zadržujejo. Dotični dopisi, ki so kolka prosti, naj se vpošljejo najkasneje do 20. marca 1915 ter naj se v njih tudi omeni če je morda interesentom znano kaj o vzrokih, ki preprečujejo vrnitev kakega sorodnika.

NEMŠKI USPEH PRI LORETTU. — BOJI V CHAMPAGNI IN V VOGEZIH SE TRAJAJO.

Berolin, 9. marca. (Kor. urad.) Wolffov biro javlja: Veliki glavni stan, dne 9. marca.

Zapadno bojišče. Na vzhodni Lorettu so naše čete izrgale Francozom 2 nadaljnja jarka, vjele 6 častnikov in 250 mož ter uplenile 2 strojni puški in 2 topa.

V Champagni boji pri Souainu še niso zaključeni.

Severnovzhodno od Le Mesnila smo s svojim ognjem preprečili napad za naval pripravljenege nasprotnika.

V Vogezih sta megla in sneg oteževala bojno aktivnost.

Boji zapadno od Münstra in severno od Sennheima še trajajo.

Vrhovno armadno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Berolin, 9. marca. Francosko uradno poročilo z dne 7. marca popoldne pravi:

Napredovali smo severno od Arrasa, v ozemlju Notre Dame de Lorette, kjer smo s protinapadi zavzeli nekaj sovražnih jarkov. Neprijatelj je imel znatne izgube. V Champagni smo napredovali severno od Perthes in Beau Sejour. V Vogezih smo zavzeli zapadno od Münstra dve višini Reichsaderkopfa. Sovražnik nas je iz smeri Mühlbach in Stossweiler dvakrat napadel, toda obakrat smo ga odbili. Zavzeli smo Innberg na severnem bregu reke Fecht in osvojili višino 856 južno od Hohenhüttena. Na Hartmannsweilerkopfu smo odbili naskok sovražnega bataljona ter vjeli mnogo neprijateljev.

Uradno poročilo z dne 7. marca ob 11. ponoči se glasi:

Severno od Arrasa, pri Notre Dame de Lorette, so izvršili Nemci protinapad, ki pa ni imel uspeha. Tudi trije nadaljni nemški napadi so se razbili. V Champagni, zapadno od Perthesa, smo zasedli utrjeni gozd, na grču severo - vzhodno od Les Mesniles smo pridobili na terenu ter zavzeli tudi nemški strelski jarek. V Vogezih smo napredovali na Reichsaderkopfu ter vjeli zopet nekaj sovražnikov. Na Hartmannsweilerkopfu smo odbili pet nemških protinapadov.

Položaj na Flandrskem.

Vojni korespondent »Tjida« pri belgijski armadi piše, da mora v naprotju s poročili holandskih listov izjaviti, da nikakor niso upi zaveznikov na zmago preveč veliki. Dolgo pričakovana akcija, da bodo zavezniki prebili nemško fronto, se ni posrečila. Ne gre ne dobro, ne slabo. Zavezniki upajo, da se jim bo končno le posrečilo, prebiti nemško fronto, toda na to bo treba še dolgo čakati. Napredovanje pri Lombartzydu se ni moglo nadaljevati. Nemci imajo

je pa približal, se ji je od veselja zasvetil ogenj v očeh in neka miloba se je razlila po njenem licu.

Vse to pa je bil morda le hipen ogenj, ki ga je užgala nečimernost. Kristijana se ni upala dati Jacquesu preveč upov, zagotavljala ga je samo, da utegne doseči uspeh.

Marki je prihajal skoro vsaki dan k vojvodinji, da se z njo posvetuje. Posejal jo je nekoliko pred drugo uro, ko je bila še sama. Skoro vselej je vojvodinja z nekim gotovim strahom pričakovala njegovega obiska. Zdal je prihajal zarečnega lica, zdaj ves obupan. Sproti ji je poročal vse, ji pripovedoval o najneznatnejših dogodkih med njim in mlado Amerikanko in ji pogosto ponavljal svoje pogovore z njo. Vojvodinja je pazljivo poslušala, mu dajala nasvete in s tem redno dosegla, da se je pomiril in ojunčil.

Seveda se je njun pogovor poleg gospodične Villars sukali okoli številnih drugih zanimivih predmetov. Govorila sta o umetnosti, filozofiji in važnih dnevnih dogodkih. Ti pogovori so takorekoč med njunima bitjima zopet upostavili vezi, katere so bili pretrgali dogodki, izmenjava misli in čutil je na novo zvezala niti njunega življenja in pričelo je v njunih srcih tiho, neobčutno delo, ki je pripravljalo bodočnost.

(Dalje prihodnj.)

še vedno Lombartzyde delno zasedene. Fronta je neizpremenjena. Veliki obmorski nasip sicer ni več v nemški posesti, pa tudi zavezniki ga nimajo še v rokah. Pri Stuyvekenskerku imajo Nemci v rokah še več pozicij ob levem bregu Ysera. V okolici Ypresa so se Nemci močno utrdili. Tamkaj leži na 16 kilometrov dolgi fronti 200.000 mož nemških čet Francozom in Angležem nasproti.

Belgijska armada.

Iz Havra poročajo: Nota belgijskega poročevalskega urada demontira trditve nemškega časopisa, da se je belgijska armada skrčila na en armadni zbor, ki je demoraliziran in slabo oborožen ter bi mu manjkalo častnikov in municije. Nota pravi, da obsega belgijska armada, kakor početkom vojne, 6 divizij in eno konjeniško divizijo. Nanovo se je postavila ena konjeniška divizija. Vse enote so dobro oborožene in opremljene. Število častnikov je polno. Na tisoče rekrutov se je postavilo v armado. Število topov in strojnih pušk se veča od dne do dne. Rekruti in prostovoljci, ki jih vežbajo v taboriščih, tvorijo veliko rezervno. Vlada je storičila potrebno, da se naberejo novi rekruti ter je ustanovila za izveščanje novih častnikov posebno šolo.

Prekinjen brzojavni promet z Anglijo.

Iz Haaga poročajo, da je brzojavni promet z Anglijo od 8. t. m. najbrže zaradi novih transportov čet prekinjen.

Angleški častnik o trajanju vojne.

»Münch. Neueste Nachrichten« javljajo: V »Daily Telegraphu« piše neki angleški častnik: S skrbjo opazujemo, kako propada trgovina, ter povprašujemo, kako dolgo še bo trajala vojna. Odgovor na to vprašanje je zelo enostaven. Nemčija bo vjevala, dokler ne bodo poražene njene armade in dokler ne bo izstradano ljudstvo. Gospodarske razmere v Nemčiji niti od daleč niso tako slabe, kakor se splošno domneva, in pripuščajo najmanj še eno leto vojne.

Odločilna za zmago trojnega sporazuma je možnost, da bodo zavezniki imeli dovolj vojakov in razstreljiv. Ta potrebna bojna sredstva pričakuje Francija od Angleške. Francozje ne morejo pojmiti, da ne moremo nove milijonske armade poslati na bojišče v prvi vrsti radi tega, ker povzročajo njih oboroženje velike težkoče. Anglija mora nesporno dohvatljati svoji zavezniki pretežni del armadnih potrebščin in mora po tem čim najpreje organizirati svojo produkcijo. Francija je poslala veliko vojakov kot delavce v tovarne, kar je posnemanja vredno. Francozje končno ne razumejo v Angliji na dnevnem redu se nahajajočih stavk. Angleži morajo priti do uverjenja, da so interesi njihovih zaveznikov njihovi lastni interesi.

Delavsko gibanje na Angleškem.

Kor. urad poroča iz Londona po listu »Times«, da je pričakovani ladjedelnicah Harland and Wolff resnega delavskega gibanja. Delavci zahtevajo takojšnje tedensko izboljšanje plače za 5 šilingov ter povišanje plače za nadure. Delodajalci so mnenja, da delavci že itak zaslužijo dvakrat toliko, kakor v normalnih časih in da so zato njih zahteve neupravičene.

Nakaznice za krompir.

Berolin, 9. marca. (Kor. ur.) Kakor poročajo časopisi, namerava magistrat predmestja Wilnersdorf v par dneh izdati po vzorcu nakaznic za kruh tudi nakaznice za krompir. Nakaznica se glasi na lastnika, se ne more prenesti in se more z njo dobiti, v kolikor dopušča zaloga, vsak teden 20 funtov krompirja od mestne razpečevalnice krompirja proti plačilu.

PRUSKA POSLANSKA ZBORNIKA.

Berolin, 9. marca. (Kor. urad.) Poslanska zbornica je brez debate glasovala za predlog državnega ministra, da se deželni zbor odgodi do 27. maja in je nato začel urediti branje proračuna. Posl. pl. Trampeznski je v imenu poljske frakcije podal izjavo, v kateri je med drugim rekel: Tudi v sedanji svetovni vojni smo glasovali tu in v državnem zboru brezpogojno za vse odredbe, ki so bile po mnenju vlade potrebne v vojne svrhe. Na bojiščih te vojne je na naši strani teklo več poljske krvi za prusko državo, kakor je bilo pričakovati po številu poljskega prebivalstva. Državna vlada pa navzlic temu ni imela nobenega pomisleka, tudi v letošnji proračun vstaviti navzlic na-

šemu nasprotovanju vse one postavke, ki služijo, kakor je razvidno iz zgodovine njihovega nasanita in njihove faktične uporabe, v svrhu ugonobljenja poljskega naroda. (Pritrjevanje pri Poljakih). Mi vsled tega za omenjene postavke ne bomo glasovali in se ne bomo udeležili skupnega glasovanja o proračunu. (Pritrjevanje pri Poljakih.)

Posl. pl. Heydebrandt (konservativec) uvidi, da so vzroki, ki opravčujejo, da se po vojni presodi vprašanje, če se morejo vzdržati še vsi predpogoji, ki so bili merodajni pri emanaciji tega zakonodajstva.

Posl. Pachnicke (ljudska stranka) sigurno pričakuje, da se bodo neposredno po sklepu miru odstranile one odredbe, ki otežkočujejo medsebojno zblizanje in da bo v zakonodajstvu in upravi merodajna eninole misel pravne enakosti. (Pritrjevanje na levi.)

Posl. baron Zedwitz (svobodni konservativci) je izjavil, da so svobodni konservativci pripravljani, po sklepu miru na podlagi izkušenj, dobljenih med vojno, resno in, kakor to zahteva dolžnost, presoditi vprašanje, v koliko se naj v dvojezičnih delih dežele izpremeni dosedanja politika.

Posl. Missen (Danec) je izjavil, da se Danci, ker obsega proračun zopet številne postavke za boj proti nemškemu narodom, med temi posebno tajni fond za boj proti Dancem na severnem Sleziškem, ne bodo udeležili skupnega glasovanja.

Posl. Stull (centrum) je izjavil, da pričakuje centrum, da se bodo tudi konservativci in svobodni konservativci udeležili revizije poljskih zakonov. (Pritrjevanje v centru.)

Posl. Hirsch (soc. demokrat) je izjavil: Vlada ni navzlic opetovanim pozivom dala niti najmanjših koncesij glede odstranitve izjemnih zakonov, dovolitve svobodne volilne pravice in odstranitve še obstoječih omejitev koalicijskega prava. Iz tega sledi za socialne demokrate samobsebi to, da odklonijo proračun.

V specialni debati se rešijo vsi proračuni brez debate. Le pri justičnem proračunu je protestiral posl. Liebknecht proti aretaciji na eno leto obsojene Roze Luxemburg, ki se ji je kazeno prelozila. Justični minister je natančno očrtal slučaj Luxemburg, ki se ji je na podlagi zdravniških izprijeval prelozil nastop kazni, o čemer se je pa govorilo na ljudskih shodih, predno je potekel ta rok. Justični proračun je bil nato sprejet, s čimer je bilo tretje branje proračuna končano. Pri skupnem glasovanju je bil proračun sprejet proti glasom socialnih demokratov. Poljaki in Danci so se obsentirali. Ko je bilo rešenih še več manjših predlog, je predsednik zaključil današnje zasedanje.

DELO NEMŠKIH PODMORSKIH ČOLNOV.

London, 9. marca. (Kor. urad.) Admiraliteta naznanja, da se je parnik »Bengrave« v nedeljo v višini Ilfracomba z 2389 tonami premoega vsled eksplozije potopil. Najbrže ga je torpediral neki nemški podmorski čoln. Posadko so rešili. Zgodilo se je to vpriči več tisoč gledalcev. Ko je parnik eksplodiral, je bilo v bližini 21 parnikov, od katerih je šest prihitelo ponesrečenemu parniku na pomoč.

Haag, 9. marca. (Kor. urad.) »Neuve Courant« javlja, da je morje naplavilo na holandskem obrežju steklenico, v kateri so našli poročilo, da je bil parnik »Arlost« parobrodne družbe Wilson koncem preteklega meseca pri Donegalu ob irskem obrežju zadet od torpeda.

Rotterdam, 9. marca. (Kor. ur.) Parnik »Bethoven«, ki ga je najela angleška admiraliteta in ki je bil nato torjen s premoem, se je na potu iz Newkasta v Gibraltar potopil. Razen dveh mož so rešili vso posadko. Ladja je zadela ob mino ali pa je bila torpedirana.

London, 9. marca. (Kor. urad.) Uradno se poroča, da so bili dne 5. marca proti pasazirski ladji »Lydia« na potu iz Jeserya v Southampton in dne 22. februarja proti parniku »Victoria« South Eastern Railway Company izstreljeni torpedi, ki pa niso zadeli.

Zadržani parniki.

Iz Stockholma poročajo: Švedski parnik »Axel Johnson«, ki je vozil na račun Švedske iz Rio de Janeiro v Göteborg žito, so angleške ladje zadržale in pripeljale v Kirkwall, da ga preiščejo.

»Times« poročajo iz Deala z dne 7. marca: Ameriška ladja »Pacific« je vozila bombaž v Rotterdam. Spotoma jo je ustavila neka angleška križarka ter šele čez več dni izpustila.

Direktna ladjeplovna zveza med Kanado in Francijo.

Otava, 9. marca. (Kor. urad.) Tu naznanjajo uvedbo direktne ladjeplovne službe med Kanado in Francijo. 18 ladij se bo za to vpostavilo, da dovažajo zaveznikom potrebščine.

DOGOVOR MED ANGLIJO IN HOLANDSKO — IZMISLJEN.

Haag, 8. marca. (Kor. urad.) Današnji večerniki prinašajo ta - le komunikacije: Glasom brzojavke Wolffovega urada iz Stockholma, je »Daily Telegraph« poročal o sklepu dogovora med angleško, holandsko in skandinavsko vlado, glasom katerega je vse pošiljave živil konsignirati na vlado. Nadalje bodo vršili angleški zastopniki kontrolo o uporabi blaga, ki se dovažajo. Pooblaščenim smoporočiti, da tak dogovor, kar se tiče Holandske, ni bil sklenjen, niti se ne pripravlja.

Ameriški odgovor na angleško-francosko noto.

Pariz, 9. marca. (Kor. urad.) »Echo de Paris« z dne 9. t. m. javlja, da je vlada Združenih držav izročila francoski vladi svoj odgovor na francosko - angleško noto z dne 1. marca. Ameriška nota prosi za nekatera pojasnila o načinu, kako nameravajo zavezniki izvajati svoje zadnje sklepe.

Sodba londonskega pomorskega vojnega sodišča.

London, 9. marca. (Kor. urad.) Pomorsko vojno sodišče je odločilo v procesu glede 1000 ton bakra, ki jih je admiraliteta kot konterbando zaplenila na petih ladjah, namenjenih na Švedsko, proti kroni. Sodišče je odločilo, da se mora baker, od katerega so del spravili že v arzenal v Woolwich, zopet dati sodišču na razpolago.

Ta razsodba bo tvorila glede pravic nevtralnih držav precedenčen slučaj. Tovor bakra je bil iz Amerike konsigniran v Gothenburg ter nato vrnjen na 2 nevtralnih in 3 angleških ladjah. Baker je bil določen za dobavitelje švedske vlade. Tovor je admiraliteta na odprtem morju zaplenila. Zastopnik švedskih posestnikov je prišel pred pomorsko vojno sodišče in je naglašal, da ni bilo vzroka smatrati baker za konterbando in brez procesa zapleniti last nevtralnih. Generalni državni pravdnik je zastopal stališče, da nobena sodba pomorskega vojnega sodišča ne omejuje pravice krone, da se iz važnih vojnih nagibov polasti proti primerni odškodnini lastnine nevtralnih, ki je v njenem območju. Sodišče je odločilo, kakor zgoraj povedano. O vprašanju konterbande in pravice do konterbande še ni bilo razsodbe.

NAPAD NA DARDANELE.

Turško oficijelno poročilo o obstreljevanju Dardanel.

Iz turškega glavnega stana poročajo dne 8. marca: Včeraj so tri sovražne oklopnice skozi tri ure na veliko distanco v dolgih presledkih brezuspešno obstreljevale smyrnske utrbe in se potem umaknile. Danes dopoldne so svoj brezuspešni ogenj zopet eno uro nadaljevale. Ti dve obstreljevanji nista povzročili niti izgub niti škode.

Danes dopoldne so obstreljevale štiri angleške vojne ladje v intervalih naše baterije ob Dardanelah izven streljaja njihovih topov in so se nato umaknile proti Tenedosu, ne da bi dosegle kak uspeh.

Neki angleški hidroplan je poskusil ogledati si turške pozicije, vendar pa se je moral vsled ognja topov oddaljiti v smeri proti saroškemu zalivu; vrgel je bombo, ki je krepirala v odprtem ozemlju. Obstreljevanje ostalih utrdb je bilo popolnoma brezpomembno.

V soboto je prišlo do novega razvoja boja. Ogenj se je pričel na običajni način na veliko distanco proti baterijam v Dardanosu in proti utrdbi Medsidije, ki so odgovarjali in navzlic velikim distancami zadeli. Kmalu je posegel vmes neki angleški dreadnought iz Saroškega zaliva z indirektnim ognjem čez hribe jezika na evropski strani.

Kakor je zastopnik Wolffovega urada z opazovališča za boj pripravljene utrbe Hamidie opazil, so padle granate deloma na evropsko obal, deloma v vodo. Popoldne so preleteli izstrelki utrbe Hamidie ter padlo na neko oddaljeno polje, kjer so vzdignili ogromne sloye zemlje.

Turške baterije so odgovorile na ogenj angleške ladje s par dobro pomejenimi streli ter jo prisilile, da se je umaknila. Zvečer je predrl kos granate streho neke prazne hiše v vasi Čanak Kale, ne da bi poškodoval kako osebo.

Prebivalstvo je popolnoma mirno, življenje po cestah normalno.

Križarka »Askold« obstreljuje Turlo.

Carigrad, 9. marca. (Kor. urad.) Po vesteh iz zanesljivega privatnega vira je ruska križarka »Askold« večeraj bombardirala Turlo, jugovzhodno od Smirne. Tekom večerajšnjega in predvečerajšnjega dne je sovražno brodoge izstrelilo 239 granat na utrbe pri Smirni.

Wolffov urad o napadih na Dardanele v petek in soboto.

Specialni poročevalec Wolffovega urada brzojavlja iz Dardanel 7. t. m.: Obstreljevanje v petek je bilo namenjeno proti neki utrbi blizu grada Kilid al' Bahr. Udeležili sta se ga dve linijski ladiji tipa »Viktoria« in »Agamemnon«, ki sta oddali kakih trideset strelcev. Strelci, od katerih jih je mnogo prekratko padlo ter krepiralo z mogočnimi slopi v morju, so povzročili le škodo na poslopjih, do čim so ostale baterije intaktno. Poslednje so odgovorile le s tremi streli, od katerih je menda eden povzročil požar na krovu, na kar so ladijske ladje takoj odplule do skrajne distance.

Neka sovražna križarka v saroškem zalivu, ki je obstreljevala okolico Harab - Bulair, je bila od dveh granat zadeta na ladijskem mostičku.

Neuspeh zaveznškega brodoge pred Dardanelami.

Berlin, 9. marca. Posebni poročevalci tukajšnjih listov potrjujejo, da ni imela akcija trojnega sporazuma, proti Dardanelam dosedaj nikakega uspeha. Sovražno brodoge je imelo težke izgube. Šest ladij je za nadaljni boj nesposobnih.

Tri angleške ladje pred Smirno poškodovane.

Carigrad, 9. marca. Pri napadu na Smirno so bile tri angleške ladje poškodovane. Ena izmed njih — neki transportni parnik — se je potopila.

Največa vojna ladja sveta pred Dardanelami.

Turška in angleška poročila potrjujejo, da se udeležuje obstreljevanja Dardanel tudi angleški superdrandnought »Queen Elisabeth«. Ta vojna ladja je največja, kar jih je kdaj plavalo po morju. Njen displacement znaša 27.500 ton, kolosalni stroji, ki se kurijo izključno z oljem, razvijajo z 58.000 konjskimi silami brzino 25 morskih milj na uro. Ladja je 198 metrov dolga ter 29 metrov široka; oborožena je z 8 topovi kalibra 38 cm in 16 topovi kalibra 15 cm. — Angleži so nedavno poročali, da sta stopili začetkom meseca februarja dve novi brodoge, sestojeci iz 8 superdrandnoughtov v službo. »Queen Elisabeth« pripada očividno tema novima eskadram. Ostale tovarišice »Queen Elisabeth« so: »Barham«, »Valiant«, »Warspite«, »Malaya«, ki so zgrajene popolnoma enako. Poleg tega pripada novima eskadram menda tudi »Emperor of India« in pa »Benbow« s 26.400 ter »Resolution«, o kateri pa podatki sploh še manjkajo.

Transporti francoskih čet pred Dardanele.

»N. Fr. Presse« javlja preko Milana: Iz Malte je odplulo — kakor pripovedujejo očividci — dne 6. t. m. 35 velikih transportnih parnikov z 42.000 mož večinom francoskih čet proti Dardanelam. Transportno flotiljo so spremljale mnogoštevilne vojne ladje.

Turške operacije v Mezopotamiji.

Carigrad, 9. marca. (Kor. urad.) Agence telegraphique Mili javlja, da so turške čete po bitki v Mezopotamiji, o kateri je poročal glavni stan, zasedle mesti Achvas in Utaz. Sovražnik, ki smo ga popolnoma poglali v beg, se je utrdil v bližini mesta Šnabije.

Rusko poročilo o bojih v Kavkazu.

Iz Petrograda se poroča: Komunikacije generalne ga štaba kavkaške armade z dne 4. marca pravi: Naša armada v čoroškem ozemlju uspešno napreduje. Na ostali fronti ni bilo bojev.

GRŠKA NA RAZPOTJU. — ZAIMIS JE ODKLONIL SESTAVO NOVEGA KABINETA.

Venizelos se ni uklonil. Izjavil designiranemu novemu min. pred sedniku Zaimiju, da ga ne bo vdrjal in je tako onemogočil sestavo novega kabineta. Zaimis je sporo-

kralju, da odklanja poverljeno nalogo. Ostro si stojita sedaj kralj in Venizelos nasproti, tem ostriše, ker je bivši ministrski predsednik kar javno kritiziral kraljevo stališče, rekoč, da je Grška zamudila veliko priliko povečati svojo moč in svoj obseg. Venizelos se opira na narod in na večino parlamenta; ni čuda, da vidijo krogi trojnega sporazuma v njem še vedno — zmagovalca. Kakor nam poročajo atenske vesti, se kralj pritisku javnega mnenja še ne namerava udati: poveril je sestavo kabineta bivšemu ministru Gunarisu. — Ministrstvo, ki bi hotelo vladati brez pomoči ozir. proti Venizelosu in njegovi stranki bi moralo pač predvsem razpustiti zbornico ter si iskati v volitvah lastno večino. Je-li to v sedanjih časih sploh mogoče, to je drugo vprašanje.

Vtis Venizelosoove demisije.

Demisija min. predsednika Venizelosa je vzbudila največjo pozornost celega političnega sveta ter obrnila oči evropskih državnikov na dogodke v Grški, kjer se odloča sedaj vprašanje vojne in mira.

Krogi tripartentne so silno razočarani, tolažijo pa se, da bo ostal Venizelos zmagovalec. »Temps« formulira celo vprašanje kot konflikt med kraljem in narodom. Angleški listi dolžijo kralja, da je podlegel vplivu kraljice - sestre nemškega cesarja.

V Bolgariji in v Turčiji izražajo politični krogi posebno zadoščenje nad Venizelosoim padcem. Sofijski listi ga označujejo kot novo zmago nemške diplomacije, carigradske časopisje upa, da se bo Grška v bodoče trojnemu sporazumu bolj trdno upirala, kakor pa dosedaj.

Zanimiva sloga vlada glede na stališče Grške v Italiji. Nevtralci hvalijo kraljevo odločitev kot trezno in previdno ter priznavajo tih. ne argumente, na katere se kralj opira. Intervencionisti pa pravijo, da je tem bolj za Italijo, ako ostane Grška nevtralna, češ, da bo tako Italija lahko zastopala vse svoje aspiracije glede Epira, egejskih otokov in maloazijske obale.

Na Dunaju in v Berlinu presojajo situacijo z veliko vzdržnostjo. Splošna sodba je ta, da definitivna odločitev še ni padla. S priznanjem opazajo naši in nemški politiki kraljevo odločnost, ki se kaže v tem, da je po Zaimijevi odklonitvi poveril sestavo kabineta Gunarisu; pričakuje se, da se kralj tudi ne bo udal, če se Gunariseva misija ponesreči, temveč da bo potem morda poklical odločnega nasprotnika Venizelosoega, voditelja konzervativne stranke Rhalija na krmilo. Notranja kriza na Grškem ne more dolgo trajati.

NOVI GRŠKI KABINET GUNARIS.

Atene, 9. marca. (Kor. urad.) »Agence d'Athènes« javlja: Popoldan ob 4. uri je predložil Gunaris kralju listo novega kabineta, ki se glasi: Gunaris, predsedništvo in vojna; Hristakis Zografos, zunanje zadeve; Baltadžis promet; Vozikis nauk in bogočastje; Propopapadakis finance; Triatafylakos, notranje zadeve; Evtaksios narodno gospodarstvo; Zaldaris justica; Stratos mornarica. Kralj je novo ministrstvo odobril ter bo ministre jutri zaprisegel.

Grška hoče ostati s Turčijo v dobrih odnosih.

Berlin, 9. marca. Preko Milana poročajo iz Aten: V kronskem svetu se je tudi poudarjalo, da je treba ostati v dobrih odnosih s Turčijo. Atenski »Empros« javlja, da bo vlada prepovedala vsa zborovanja za vojno in proti njej.

Neresnične vesti o atentatu na kralja Konstantina.

Vesti o nameravanem atentatu na grškega kralja Konstantina se z grške strani odločno dementirajo. Individualni, katerega aretacija v bližini kraljevske palače je dala povod tej govorici, je na umu bolan človek, ki so ga oddali v norišnico.

Grški proračun.

Nedavno grški zbornici predloženi državni proračun izkazuje 268.700.000 draham rednih izdatkov in 257.500.000 draham rednih dohodkov, torej 11.200.000 primanjkljaja. V proračunu se nahaja nadalje 154 milijonov izrednih izdatkov, ki jih je pokriti s posojilom.

SALANDRA V GAETI.

Kakor poroča »N. F. Pr.«, se je dal italijanski ministrski predsednik Salandra povabiti na neko mornariško slavnost v Gaeto, kjer se je ude-

ležil tudi banketa. Pri pojedini je poudarjal general Morra, da je armada kralju in domovini zvesta in poslušna. Salandra je generala objel in poljubil ter je imel nato govor, katerega je zaključil z besedami: Težkega srca vam pravim: Vsi bomo storili svojo dolžnost z božjo pomočjo in poslušni poveljem kralja ter domovini na čast. Množica je prirejala ministrskemu predsedniku pri odhodu velike ovacije. Slišal se je tudi klic: »Živela nevtralnost!« Salandra je odgovoril s klicem: »Kličite z menoj: Živela Italija!« Viharno odobravanje je sledilo temu pozivu in med novimi ovacijami je zavezil ministroy vlak iz kolodvora.

Razpust Garibaldijsve legije.

Iz Rima se poroča: Ricciotti Garibaldi je izjavil, da se je razpustu Garibaldijsve legije govorilo že ob njegovi navzočnosti v Parizu. Sedaj še nima nobenih sigurnih poročil, vendar misli, če se je Garibaldijsva legija razpustila, da se je to zgodilo le na željo njegovega sina Beppina. Že pretekli mesec so legijo poklicali iz fronte in od takrat je živela daleč od fronte na stroške Francije, kar ljudem gotovo ni ugajalo in jim je bilo skrajno neprijetno. Ricciotti Garibaldi pa zanika možnost, da bi bila vojna pripravljenost Italije vplivala na razpust legije.

»Messaggero« pa poroča, da Garibaldijsva legija ni bila razpuščena, marveč so jo nepričakovano odpeljali od Aube v Avignon, kjer se nahajajo njeni kadri.

Memorandum albanskih vstašev.

Iz Skadra javljajo: Albanski vstaši so izročili veselim memorandum, v katerem poudarjajo, da je njihova akcija naperjena edinole proti Esad paši, ki krši nevtralnost in ki se je polastil vlade v svojem osebnem interesu. Vstaši pozivljajo veselile, da naj odstranijo Esad pašo diplomatičnim potom, sicer ga bodo oni nasiloma. Končno naznanjajo, da bodo napadli Drač, obljubljajo pa, da hočejo respektirati tuje državljanje in mirno prebivalstvo. Memorandum je podpisan od nekega Abdulah Ruždija, ki se imenuje »prezident Tirane« in 8 delegatov raznih albanskih pokrajin.

Švicarski podaniki v tujih vojskah.

Iz Curiha se poroča: Dognalo se je, da se švicarski podaniki bojujejo tako na francoski strani (od francoske strani se je navedlo št. 1400) in domneva se tudi, da se bojujejo švicarski podaniki tudi na nemški strani. Ta fakt bo dal povod, da se bodo švicarske oblasti odločile, da se bodo v tem oziru postavile izpremenile. Sedaj se po teh postavah ne more zabraniti mladim Švicarjem, ki so v letih nabora in žive v inozemstvu, da bi ne smeli vstopiti v tuje armade, pa tudi kaznovati jih za to ni mogoče. Po švicarskih listih se je pojavil oster odpor proti tem nedostatom in se pozdravlja namen zveznega sveta, revidirati te postavbe.

KITAJSKA IN JAPONSKA.

Pred izbruhom krize.

Moskva, 8. marca. (Kor. urad.) »Ruskoje Slovo« poroča iz Mukdena: Razpoloženje kitajskega prebivalstva proti Japoncem je vedno ostriše. Vojaški komisarji provinc Kirin in Helungkiang so poklicani v Mukden na posvetovanje. Japonski oficijozni krogi smatrajo, da so ti ukrepi v zvezi z neizogibno nastopajočo krizo v japonsko - kitajskih pogajanjih.

Petrograd, 9. marca. (Kor. ur.)

Poročevalec lista »Novoje Vremja« poroča iz Tokia dne 28. februarja: Poročilo nekega kitajskega oficijozusa da je Japonska pospustila od nekaterih zahtev napram Kitajski, se ne potrjuje. Kitajci v Kaliforniji so v zvezi z zahtevami, ki jih je Japonska stavila Kitajski, proglasili bojkot japonskega blaga.

Duhovniki v vojni.

»Neues Wiener Journal« prijavlja iz časopisa »Daily Chronicle« poročilo F. Giblesa o duhovnikih, ki se vojskujejo v francoski in v angleški armadi. Pisatelj pripoveduje najprej, da morajo na Francoskem duhovniki ravno tako služiti pri vojaki, kakor drugi ljudje, na Angleškem pa da se je mnogo duhovnikov prostovoljno oglasilo. Potem piše: Vsi duhovniki so se popolnoma prilagodili strogi vojaški disciplini in izpolnjujejo častno svoje dolžnosti v strelskih jarkih. V francoski armadi služijo kakih dvajset tisoč duhovnikov kot navadni vojniki, poleg njih pa so pri armadi še duhovniki, ki opravljajo le duhovska opravila ali pa stredoje v bolnicah: Ko je pri nas (na Angleškem)

zadonel poziv »kralj in domovina potrebuje ta vojakov,« se je oglasilo mnogo duhovnikov za sprejem v armado. Kakor mi zatrjujejo oficirji, so duhovniki izredno vestni v izpolnjevanju svojih dolžnosti in disciplinirani ter se odlikujejo v bojih po posebni hrabrosti. Toda vzrok, ki navaja na tako hrabro ponašanje ni morda krvooločnost ali veselje do boja; vsi imajo trdno upanje, da nastane po tej strašni vojni za vse narode brez izjeme lepša in srečnejša doba in upajo, da če jih zadene smrt, jih čaka večno izveličanje. Francoski vojniki niso v začetku za svoje duhovske tovariše imeli simpatij. A njihovi predodski so se kmalu umaknili spoznanju, da duhovniki v vojaški uniformi svojo dolžnost odlično izpolnjujejo in se ne branjajo nobenega dela. Vedno so veseli, vedno brez strahu in dajo s svojo hrabrostjo dober vzgled drugim. Vsi jih imajo radi, tovariši in oficirji. Ni ga skoro dneva na fronti, da bi kak francoski ali angleški duhovnik-vojak ne bil pohvaljen omenjen v dnevnem povelju. Korporal Alfonz Delabre (duhovnik škofije Puy) in infanterist Anton Mislane (duhovnik škofije Clermont), sta se posebno odlikovala v bitki pri Soissonsu. Dasi sta bila oba ranjena, sta ponesla več francoskih in nemških ranjencev iz ognja in jih dva dni ponoči in podnevi oskrbovala, dokler ni prišla sanitetna patrulja. Oba sta predlagana za križ častne legije. Tako je bilo povedano v dnevnem povelju X. armade. Dan pozneje pa je dal angleški general razglasiti v dnevnem povelju: »Vojniki G. Deedsodle, H. G. Robertson in G. J. Poudelton, vsi trije duhovniki v Londonu, so se posebno odlikovali pri napadu na sovražnika in so svoje umikajoče se tovariše pripravili do tega, da so šli zopet v ogenj. Vsi trije so predlagani za svetinjo kraljice Viktorije.« — Še zanimivejše je, kar se je doglalo o junaštvu duhovnika J. Brecklewood, ki je navaden duhovnik skega polka in je bil sedaj imenovan za viteza reda kraljice Viktorije. Brecklewood, ki je navaden duhovnik s kmetov, je imel navado, da je tudi med najhujšim streljanjem na ves glas prepeval psalme in je s tem vojake navdal s tako hrabrostjo, da se niso ustrašili nobene nevarnosti. Nekega jutra je njegova kompanija dobila ukaz, da vzdrži važno, a nevarno pozicijo blizu nemških utrdb. To pozicijo je dominirala nemška artilerija. Kompaniji se je posrečilo, da je odbila vse napade in ves dan vzdržala svojo pozicijo. Toda zvečer so bili pri življenju samo še trije vojaki, med njimi omenjeni duhovnik. Nemci so bili mnenja, da so vsi vojaki ubiti in so prišli bližje. Brecklewood in njegova tovariša so legli na trebuh in se niso gani. V zadnjem trenutku so na duhovnikovo znamenje vstali in streljali, a duhovnik je zadel od več krogelj padel mrtev vzrak. Kmalu potem je prišel njegov regiment in je zasedel dotično važno pozicijo, ki so mu jo ohranili trije vojaki.

Kranjski Rdeči križ v vojnem letu 1914.

(Od predsednika deželnega pomožnega in gospejnega društva Gustava del Cotta.)

Že desetletja se je pripravljalo deželno pomožno in gospejno društvo kranjskega »Rdečega križa«, združeno s pododseki v mirnem in tihem delovanju za slučaj vojne. Nepričakovano je izbruhnila svetovna vojna, prišel je čas, ko so morale priprave društva prestopiti preizkušnjo, — veliko večjo, kakor se je kdaj prej domnevalo.

Hitro se je moralo društvo vživeti v nove razmere. Urediti je bilo treba prostovoljne darove prebivalstva in jih oddajati na pristojna mesta, odgovarjati je bilo treba na nesterilna vprašanja in pododsekom je bilo treba dati različna navodila; istotako je moralo deželno društvo zadovoljiti razne, upravičene zahteve vojaških sanitetnih zavodov.

Zdi se torej, da veže društvo nekaka dolžnost hvaležnosti napram javnosti, vsaj v največjih potezah in obrihsih pokazati, kako se je deželno pomožno in gospejno društvo »Rdečega križa« trudilo, zadostiti velikim zahtevam težkega časa, pokazati to delovanje do zaključkov leta 1914., — ko leže pred nami računski zaključki, poročila o delovanju pododsekov in razne društvene naprave.

»Rdeči križ« ima v programu celo vrsto nalog, vendar pa obstoji glavna naloga v razbremenitvi vojaških sanitetnih zavodov; vsled tega je treba omeniti v prvi vrsti sanitetne zavode »Rdečega križa«, ki se dele v rezervne bolnišnice, v bolnišnice za rekonvalescente in maroderje, nadalje v posamezna ustanov-

ljena ležišča v raznih bolnišnicah in v naprave na kolodvorih.

Poleg tega je treba šteti k sanitetnim zavodom »Rdečega križa« še razna privatna zdravilišča, ki so jih dali »Rdečemu križu« na razpologo plemeniti in premožni pokrovitelji.

Kolikor se je pač dalo, se je mislilo že v miru na preskrbo potrebnih prostorov, kakor tudi na opremo teh prostorov s posteljami, potrebnim perilom in drugim inventarjem.

Na podlagi prvotnih dogovorov je imelo deželno pomožno društvo preskrbeti: rezervno bolnišnico Leoninum s 70 posteljami, bolnišnice za rekonvalescente Ljudski dom s 100 posteljami, cesarja Franca Jožefa azil s 60 posteljami, postaja Ljubljana z zasilno bolnišnico z 210, postaja na Rakeku z 10 in končno bolnišnico za maroderje s 40 posteljami; zadnja bolnišnica se vzdržuje s stroški Njeg. Visokosti kneza Hugona pl. Windischgrätza.

Te priprave pa vedno bolj naraščajočim potrebam niso mogle ustrezati. Zato so se hitro nanovo uredile, oziroma v namene »Rdečega križa« napravile sledeče bolnišnice porabne: rezervna bolnišnica usmiljenih bratov v Kandiji s 100 posteljami, cesarice Elizabete ženska bolnišnica v Novem mestu z 80 posteljami, Elizabetinim v Ljubljani s 14 posteljami, bolnišnica za rekonvalescente v Litiji s 100 posteljami, v Ilirski Bistrici s 60 posteljami, v Zagorju s 30 posteljami in v vili Vovk na Bledu s 40 posteljami. K temu je treba šteti še kopalnišče Toplice na Dolenjskem s 74 posteljami.

Kar se tiče preskrbe zadnje bolnišnice, je prevzel preskrbo 34 maroderjev Nj. Visokost knez Karel Auerberg ter poleg tega dovolil še brezplačno porabo kopalnišča vsem maroderjem.

Vse te vrste preskrbovališč za ranjence v lastnih sanitetnih zavodih, ki smo jih ranjence omenili, če privzamemo še privatne bolnišnice, štejejo na celem Kranjskem 1257 postelj, od katerih odpade na častnike 49, vse ostale pa na moštvo.

Razdelitev teh sanitetnih zavodov ob glavnih prometnih črtah, se je popolnoma obnesla; istotako tudi odredbe glede evidence postelj in odredbe glede hitrih prijav prostih postelj.

Ves ustroj preskrbe onih zavodov, ki leže izven Ljubljane, se je upravljal po odsekih.

Popolnoma jasno je, da stanejo vse naprave sanitetnih zavodov nemale vsote denarja, ki se jemlje iz denarnega stanja in iz dohodkov deželnega pomožnega in gospejnega društva »Rdečega križa«, posebno še, ker se pokrivajo vsi stroški za rezervno bolnišnico Leoninum in za obe bolnišnici za rekonvalescente, Ljudski dom in cesarja Franca Jožefa azil, samo z denarjem »Rdečega križa«.

Koncem leta 1914. so znašali stroški za preskrbo Leonišča 19.424 kron 86 vin. — Ljudskega doma 9106 K 32 vin. — cesarja Franca Jožefa azila 9783 K 32 vin. — postaje z zasilno bolnišnico v Ljubljani 6105 kron 73 vin. in postaje Št. Peter na Krasu 801 K.

Kar se tiče drugih zavodov, poravnava vojna uprava samo čiste oskrbovalne stroške, in sicer plača dnevno 3 K za častnika in 2 K za prostaka; vse druge stroške, kakor zdravila obveze itd., pa mora nositi »Rdeči križ«.

Poleg tega bodi še omenjeno, da je izdalo deželno pomožno in gospejno društvo »Rdečega križa« poleg vseh izdatkov za posamezne bolnišnice in oskrbovališča, za instrumente in obveze 10.240 K 75 vin. in za zdravila 2254 K 73 vin.

Službo v teh 17 društvenih zavodih je opravljalo 21 zdravnikov, izmed postrežniškega osebja pa je bilo zaposlenih v naših zavodih po celi deželi 26 postrežnic po poklicu (usmiljene sestre in sestre Križarke), 32 prostovoljnih in 65 pomožnih strežnic.

Posebno bi bilo omeniti še spravljane po železnici dospelih ranjencev in bolnikov v oskrbovališča s posebno izurjenimi, deloma že v mirnem času pripravljenimi transportnimi kolonami.

V kronovini Kranjski je obstajalo koncem leta 1914. 6 transportnih kolon s 45 možmi izurjenega moštva. V prvi vrsti je treba omeniti lokalno transportno kolono v Ljubljani, ki stoji, kar se tiče odločilnega sodelovanja — spravilo je 11.802 ranjencev in bolnikov v razna oskrbovališča — v celi Cislitaniji na osmem mestu.

Kot prevozna sredstva so služile v lokalni transportni koloni razne vozne naprave; bilo jih je okrog 40, všteti nekatero privatne vozove; obstajale so te vozne naprave iz sanitetnih vozov, avtomobilov, brekov in odprtih vozov, ki so prevažali ranjence zelo vzorno, bodisi od postaje v bolnišnice, ali pa iz ene bolnišnice v drugo.

Deželno pomožno in gospejno društvo »Rdečega križa« pa se ni omejiilo samo na delovanje na tem polju, ampak je skrbelo tudi za znatno okrepčilo ranjence, ki so se samo peljali skozi postaje, ali pa ki so na postaji izstopili ali bili izločeni; društvo je vpeljalo namreč na posameznih postajah na Kranjskem okrepčilne štacije za ranjence; tudi se je vedno gledalo na najstrožje higijenične odredbe.

Stroški okrepčevanja na postajah Ljubljana, Št. Peter, Jesenice, Postojna in Novo mesto so se pokrili večinoma z raznimi darili, ki so obstojali ali v jestvih, ali v tobaku, ali pa v cigarah in cigaretah.

Kot dokaz bodi navedeno samo dejstvo, da je na primer »Rdeči križ« v Ljubljani žrtvoval kot dodatek okrepčevalni akciji samo znesek 728 K 25 vin.

Zahvala okrepčanih vojakov, ki je privrela na dan večkrat na zelo ganljiv način, je pač najlepše plačilo za one požrtvovalne gospe in gospodične, ki so noč in dan opravljale težko in trudapolno okrepčevalno službo.

Iz vseh krajev dežele so dospela poročila o delovanju kranjskih podružnic »Rdečega križa«, ki pričajo o intenzivnem delovanju celokupnega prebivalstva. Predvsem morejo pokazati večji kraji najrazličnejša podvzeta v korist »Rdečemu križu« — pa ne samo večji kraji, ampak tudi najoddaljenejšo gorske vasice in posebno še čistita duhovščina, šolska mladina in učitelji se so odlikovali v požrtvovalnosti za »Rdeči križ«.

Z ozirom na ravnokar omenjeno, smo lahko popolnoma zadovoljni z denarnimi prispevki, posebno še, če se oziramo na naše razmere.

Deželno pomožno in gospejno društvo »Rdečega križa« je razpolagalo s fondom 92.464 K 82 vin., in sicer koncem leta 1913. Do konca leta 1914. se je povzela ta vojni fond, največ po prispevkih podružnic na 108.919 K 04 vin. V času do 31. decembra 1914 se je zbral z zbiranjem in darovanjem čisti znesek 149.626 K 09 vin. in v obliacijah 14.000 K.

V vse te vsote, ki jasno pričajo o požrtvovalnosti naše dežele, pa niso všteti zneski, ki so jih vrgli prodaja plačilnih listov, to je: 2858 K, cvetlični dan, to je: 1668 K 66 vin., razpečevanje razglednic, to je: 993 kron.

Tudi tem vsotam niso prišlete članarine članov društva v znesku 4516 K 22 vin. Število članov glavnega društva je poskočilo od 304 na 366 in število članov pododsekov od 734 na 2425. Poleg doneskov in prispevkov v čistem denarju in obliacijah, je došlo deželnemu pomožnemu in gospejnemu društvu »Rdečega križa« tudi precej kosov perila, živil in okrepčevalnih sredstev. Neumestno bi bilo, sedaj še enkrat probičiti seznamek darovalcev, ker so se ti itak že periodično objavljali v dnevnikih. K tem darovanjem predmetom pa je treba prišteti še kupljene. Izmed kupljenih predmetov bi bilo omeniti: Kosi perila v znesku 9776 K 79 vin., (zimnice) v znesku 2506 K, različna steklovina v znesku 225 K 52 vin., kopalne bane in posoda v znesku 1212 K 54 vin., domači čevlji in druge male potrebščine v znesku 493 K 36 vin.

Od teh darovanih in nakupljenih predmetov se je uporabil le en del za zavode »Rdečega križa«, vse drugo se je prepustilo vojaškim sanitetnim zavodom.

Tako na primer so prejeli vojaški sanitetni zavodi iz skladišč »Rdečega križa« 5414 večjih kosov raznega perila in poleg tega še razne druge predmete, potrebne za postrežbo v bolnišnicah in cigare.

Tudi je nakupilo deželno pomožno in gospejno društvo poleg volne, ki jo je darovalo občinstvo, volno, iz katere je dalo potem izgotoviti zimsko perilo za vojake na bojnem polju. V ta namen se je izdal znesek 1771 K 04 vin. ter se je nakupljeno razdelilo med gospe in gospodične, ki so z neutrudljivo pridnostjo izgotavljale gorko perilo vsake vrste.

Na ta način je poslalo deželno pomožno in gospejno društvo poleg izgotovljenih predmetov vojnemu podpornemu društvu še čez 1000 predmetov, kakor srajce, hlače, volnene jopice, šale, snežne kape, rokavice, nogavice, trebušne obveze, zapeljnjake in kolenice.

Treba je tudi omeniti, da je posredovalo deželno pomožno in gospejno društvo med svojci vpklicanih vojakov in med vojaki; nadalje je vpeljalo društvo poizvedovanje po vjetih in izgubljenih vojaki, omogočilo obvevanje z vjetniki ter pomagalo pri razpošiljanju ljubavnih darov vojakom na bojnem polju.

Čeprav to niso bile lahke naloge, so se po možnosti in nenavadno vestno izpolnile. Kot dokaz je vmi-

nosti naj služi, da se izmed 1000 daril samo 3% ni dalo dostaviti.

Slednjič bodi še omenjeno, da je bil poslovni promet v društveni pisarni pri tako mnogostranskem delovanju naravnost ogromen. V ilustraciji naj služi, da je prešlo društvo v letu 1914 do mobilizacije (28. julija 1914) 190 raznih opravnih stvari, od mobilizacije pa do konca leta 1914, 2124 in od 1. januarja pa do 5. marca 1915 znaša ta promet že 1000 kosov, medtem ko je bila povprečna številka v mirovnih letih do leta 1914, letno 170 (omenjene pa tu niso stvari, tičoč se poročil o ranjenih in vjetnikih, potem prevoza bolnikov v in iz bolnišnice, omenjeno tudi ni pospeševanje korespondence in pošiljanje na vojak, oziroma ranjence). Društvena pisarna je v sponu c. kr. II. državne gimnazije v Ljubljani, Strossmayerjeva ulica 1/1 v sobah obeh dijaških knjižnic, koje je društvu blagohotno prepustilo gimnazijsko ravnateljstvo.

In vse to ogromno pisarniško delo, ne glede na dnevni promet s strankami, se upravlja samo po dveh pisarniških močeh.

Na podlagi navedenih podatkov prosimo deželno pomožno in gospejno društvo »Rdečega križa«, vsaj vsako dobrohotno presodi njegovo delovanje; društvo samo ima zavest, da je vse svoje moči, podpirane od celokupnega deželnega prebivalstva, v polni meri uporabilo.

Nadalje prosimo društvo za polno zaupanje v njegovo delo, posebno še, ker bo potrebovalo izrednega zaupanja in podpore tudi v bodočnosti, če bo hotelo svoje delovanje uspešno tudi v bodoče nadaljevati.

Ranjeni in mrtvi slovenski vojaki.

(Kratice: p. = polk; komp. = kompanija (stotnija); r. = ranjen; m. = mrtev; v. = vjet.)

(Seznamek izgub šte. 125.)

Benič Anton, 5. domobr. p., 4. marškomp., r.;
Berti Oskar, 5. domobr. p., 4. marškomp., Trst, r.;
Dellafranca Ivan, 5. domobr. p., 4. marškomp., Monsalce pri Poreču, ranjen;
Flego Just, 5. domobr. p., 4. marškomp., Trst, r.;
Ive Peter, 5. domobr. p., 4. marškomp., Rovinj, r.;
Pernič Matej, 5. domobr. p., 4. marškomp., Koper, r.;
Reganzin Emil, 5. domobr. p., 4. marškomp., Trst, r.;
Saladin Anton, 5. domobr. p., 4. marškomp., padel 24. do 28. novembra 1914;
Supančič Gvidon, 5. domobr. p., 4. marškomp., Trst, r.;
Tofran Herman, 5. domobr. p., 4. marškomp., Trst, r.;
Abram Fran, lovski bat. št. 20., 4. st., ranjen;
Bizjak Peter, lovski bat. št. 20., 4. st., Dolina, Istra, r.;
Božič Matej, lovski bat. št. 20., 4. st., Šentvidska gora, tolminski okraj, r.;
Gajšek Anton, lovski bat., št. 20., 4. st., r.;
Hölbng Leopold, lovski bat. št. 20., 1. st., r.;
Koderin Josip, lovski bat. št. 20., 1. st., Marezige, r.;
Koligar Ivan, lovski bat. št. 20., 1. st., r.;
Letonja Anton, lovski bat. št. 20., 1. st., r.;
Mlekuž Alojzij, lovski bat. št. 20., 4. st., Trenta, r.;
Trost Andrej, lovski bat. št. 20., 1. st., r.;
Ulčigraj Alojzij, lovski bat. št. 20., 4. st., Izola, r.;
Zamar Josip, lovski bat. št. 20., 1. st., Tržič, r.

Izgube križarke »Zente«.

(Seznamek izgub št. 37, popravek v seznamku št. 125.)

Tu navajamo samo imena Primorcev. Nahajajo se vsi v črnogorskem vjetništvu na Cetinju.

Ban Fran, mornar 4. razreda, Materija; Bonifaccio Nikola, mornar 3. razreda, Piran; Calligaris Friderik Vincenc, rezervni mornar 1. razreda, Sv. Kancijan pri Tržiču; Carboncich Avgust, mornar 3. razreda, Izola; Frank Roman, rezervni mornar 1. razreda, Trst; Križmančič Josip, čolnar, Pazin; Kučel Anton, rezervni mornar 1. razreda, Kastav; Kukež Marcel, kurjač 3. razreda, Trst; Stube Angel, rezervni mornar 1. razreda, Trst; Žic (Dianič) Ivan, kvartirni mojster, Punat na Krku.

Gallo namesto Galli Anton, rezervni mornar 1. razreda, Koper; Mauro Anton, mornar 3. razreda, Valle Oltra namesto Milje; Vesnaver Anton, rezervni mornar 3. razreda, Krasica namesto Bnje.

(Iz seznamka izgub št. 119 z dne 2. februarja 1915.)

Arzenšek Jer., 26. dom. p., 5. st., r.;
Babuder Andrej, 20. lov. b., 4. st., r.;
Basaj Mihael, vjet v Ašbadi, Rusija;
Bazar Ciril, 20. lov. bat., 4. st., r.;
Belak Jakob, 27. črnov. p., 8. st., r.;
Belopavlovič Ivan, 27. črnovojniški pešpolk, 5. stotnija, ranjen;
Beloza Anton, 20. lov. bat., 4. st., r.;
Bergant Fran, 20. lov. bat., 4. st., v.;
Bitežnik Štefan, 20. lov. b., 2. st., r.;
Bizjak Lovrenc, 27. črnovojniški pešpolk, 5. stotnija, ranjen;
Blažević Peter, 20. lov. b., 3. st., r.;
Blazina Franc, 20. lov. bat., 2. st., r.;
Bogataj Ivan, 27. črnovojniški pešpolk, 11. stot., Trata, mrtev;
Bolte Val., 26. dom. p., 6. stot., r.;
Bremec Matija, 27. črnovojniški pešpolk, 6. stotnija, ranjen;
Capuder Franc, 27. črnovoj. pešpolk, 4. stot., ranjen;
Cerar Ivan, 27. črnovojniški pešpolk, 7. stotnija, iz Krškega, mrtev;
Černec Alojzij, 27. črnovoj. pešpolk, 8. stotnija, ranjen;
Černigoj Ivan, 20. lov. b., 1. st., m.;
Četrtič Filip, 20. lov. b., 1. stot., m.;
Cizigoj Josip, 27. črnovoj. pešpolk, 7. stot., iz Solkana, mrtev (umrl 2. decembra 1914 v Sarajevu);
Cučel Fran, 20. lov. bat., 2. stot., m.;
Cvetko Franc, 26. dom. p., 3. st., r.;
Cvetrežnik Štefan, 27. črnovojniški pešpolk, 11. stot., ranjen;
Dečman Lovrenc, 27. črnovoj. pešpolk, 3. stotnija, Rašica, 1873, m.;
Derstvenšek Ivan, 26. dom. pešpolk, 1. stotnija, ranjen;
Dolenc Edvard, 20. lov. b., 4. st., v.;
Eller Lazar, 20. lov. bat., 4. st., m.;
Ermenc Alojzij, 20. lovski bataljon, oddelek strojnih pušk, ranjen;
Fabian Ivan, 27. črnov. p., 7. st., r.;
Ferfolja Friderik, 27. črnovojniški pešpolk 3. stotnija, ranjen;
Ferfolja Josip, 20. lov. bat., 1. st., m.;
Ferlan Franc, 26. dom. p., 6. stot., r.;
Filipič Alojzij, 27. črnovojniški pešpolk, 8. stot., Gajgora, 1875, m.;
Florjančič Leopold, 20. lovski bat., 4. stotnija, vjet;
Frank Karel, 20. lov. bat., 3. st., r.;
Gabc Franc, 26. dom. p., 5. stot., r.;
Gaberščik Iv., 27. črnov. p., 8. st., r.;
Gabršček Andr., 20. lov. b., 1. st., m.;
Gadnik Fran, 27. črnov. p., 7. st., r.;
Golobic Fran, 27. črnov. p., 7. st., r.;
Gorjup Štefan, 27. črnovoj. pešp., 3. stot., Kal, 1885, mrtev;
Gornik Alojzij, 20. lov. b., 4. st., v.;
Gornik Jurij, 27. črnov. p., 9. st., r.;
Gornik Josip, 27. črnov. p., 3. st., r.;
Gornikar Martin, 20. lov. b., 4. st., v.;
Grabner Franc, 20. lov. b., 3. st., r.;
Grabner Karel, iz slov. graškega okraja, ranjen in vjet v Serdobsku, gub. Saratov, Rusija;
Gregorin Ant., 27. črn. p., 8. st., r.;
Gregoris Vinko, 20. lov. b., 3. st., m.;
Grobelnik Martin, 26. črnovojniški pešpolk, 5. stotnija, ranjen;
Guselj Anton, 27. črn. p., 4. stot., r.;
Hrovat Andrej, 27. črn. p., 7. st., r.;
Hudorovič Anton, 27. črnovoj. pešp., 3. stot., iz kočevskega okraja, m.;
Hvalič Josip, 27. črnov. p., 11. st., r.;
Ilijaš Anton, 27. črn. p., 8. stot., r.;
Ipavič Josip, 27. črnov. p., 7. st., r.;
Jančar Franc, 27. črn. p., 5. st., r.;
Jelen Martin, 26. dom. p., 5. st., r.;
Jelenc Karel, 20. lov. b., 2. st., r.;
Jernejčič Josip, 20. lov. b., 2. st., m.;
Kajmih Ivan, 26. dom. p., 3. st., r.;
Kalan Jakob, 27. črn. p., 3. stot., r.;
Kampič Franc, 20. lov. b., 1. stot., r.;
Kapš Peter, 27. črnov. pešp., 3. st., iz črnoljskega okraja, mrtev;
Karnar Jos., 26. dom. p., 6. stot., r.;
Kavčič Tomaž, 27. črn. p., 11. st., r.;
Kavšek Vinko, 27. črnov., 3. stot., Stopiče, 1879, mrtev;
Klepej Jernej, 26. dom. p., 6. st., r.;
Knofelc Mihael, 20. lov. bat., 1. st., r.;
Kocjančič Ivan, 20. lov. b., 2. st., r.;
Kodelja Josip, 27. črn. p., 7. st., r.;
Kodrič Franc, 27. črn. p., 4. st., r.;
Kokalj Franc, 27. črn. p., 10. st., Podgorica, 1877, mrtev;
Kolar Josip, 20. lov. b., 2. stot., r.;
Kolarič Alojzij, 26. dom. p., 1. st., r.;
Kolarič Anton, 8. top. polk, ranjen;
Koprivec Florijan, 20. lovski bataljon, 4. stotnija, vjet;
Korbar Franc, 27. črn. p., 8. st., r.;
Koren Jakob, 8. top. polk, ranjen;
Korošec Ivan, 27. črnovoj. pešpolk, 8. stot., Bloke, 1876, mrtev;
Kos Anton, 20. lovski bat., 4. st., r.;
Kos Ivan, 27. črnovoj. polk., 7. st., r.;
Kosi Alojzij, 26. dom. p., 3. stot., r.;
Kozar Martin, 20. lov. b., 2. st., r.;
Koželj Martin, 27. črnovojniški pešpolk, 3. stotnija, ranjen;
Kragelj Ivan, 20. lov. b., 4. stot., m.;
Kranjc Josip, 20. lov. bat., 4. st., r.;
Krebl Andrej, 20. lov. bat., 1. st., r.;
Kremer Ignacij, 27. črnov. p., 8. st., Stranice, 1879, mrtev;
Krhin Ignacij, 20. lov. bat., 4. st., r.;
Križaj Ivan, 20. lov. bat., 4. st., r.;
Križanič Ivan, 20. lov. b., 3. st., r.;
Krpur Viktor, 27. črn. p., 5. st., r.;
Krušič Anton, 27. črn. p., 3. st., r.;
Kuhar Ivan, 27. črn. p., 10. st., r.;
Kurent Peter, 27. črn. p., 2. stot., r.;
Kurnik Josip, 26. črn. p., 6. stot., r.

(Dalje prihodaja.)

Dnevne vesti.

— **Odlikovan Slovenec.** Srebrno hrabrostno svetinjo 2. razreda so dobili: računski podčastnik 1. vrste Valentin Vertič, desetnik Anton Mejenič ter infanterist Franc Mazera, vsi od pešpolka št. 47.; poročnik v rezervi Franc Rodošek, korporali Stanko Cvikli, Franc Tržan in Franc Uloga, orožničar 3. vrste Ivan Arzeničnik, desetniki H. Polivka, Karel Pucelj, Franc Vinček, infanteristi Jožef Belej, Matija Fekonja, Anton Gajšek, Andrej Hrovat, Anton Jernejšek, Ivan Jurkošek, Filip Kobila, Mihael Kosi, Mihael Kresnik, Ivan Ogrinc Franc Jazbec, Avgust Vodopivec, Jožef Zebec, Ivan Žerovnik, vsi od pešpolka št. 87.; četovodja Iv. Piščanec, desetnik Ivan Sepič, infanteristi Mihael Colja, Matija Fugoz, Ivan Furlan, Josip Peršič in Anton Pužar, vsi od pešpolka št. 97.; računski podčastnik Ivan Petrič in lovec Vinko Kurent od lovskega bataljona št. 7.

— **Bivši tržaški namestnik princ Hohenlohe,** ki je sedaj predsednik najvišjega računskega dvora, se je kot kavalerijski oficir v evidenci prostovoljno oglašil za vojaško službo na bojnem polju.

— **Imenovanja v armadi.** Nadporočnik izven službe, Oskar grof Christalnnig, je imenovan za ritmojstra.

— **Generalmajor Viktor Krajnc** †. V Gradcu je umrl v starosti 68 let vpokojeni generalmajor gospod Viktor Krajnc, vitez reda železne krone in imetelj raznih drugih odlikovanj. Pokojnik je služboval pri ženijskem oddelku v raznih krajih monarhije, zlasti dolgo v Komornu na Ogrskem, in dasi je le malokdaj videl svojo ožjo domovino, je vendar ni nikdar pozabil. Zanimalo ga je vse, kar se je godilo doma; dolgoletni naročnik »Slovenskega Naroda« se ni zadovoljil samo s tem, kar je čital v listu, nego se je mnogokrat obrnil do uredništva za privatna pojasnila o dogodkih in stvareh, ki so ga posebno zanimala. Vsako njegovo pismo je razodevalo njegovo živo narodno zavest, in ponovno je v teh pismih najti misel: Če bo Avstrija rešila narodni problem tako, da bo uzadovoljila vse narodnosti, bo najmočnejša država v Evropi. Blagemu možu in zvestemu sinu slovenskega naroda budi ohranjen prijazen spomin!

— **V Barceloni na Španjskem** je nedavno tega umrl, kakor poroča »Videnski Dennik«, dr. R. Barrios, velik prijatelj Slovanov. Več kakor 20 let se je pokojnik živo in z največjim interesom bavil s slovenskimi jeziki in s slovenskimi literaturami. Prepotoval je opetovano razne slovanske zemlje. Na teh svojih potovanjih je večkrat dlje časa bival v Pragi, Ljubljani in Krakovu. Dr. Barrios je priobčil v raznih uglednih španskih in portugalskih listih celo vrsto člankov in razprav, posvečenih Slovanom in njihovi kulturi. Z raznimi odličnimi slovanskimi književniki je bil dolga leta v intimnih prijateljskih zvezah. Na španski jezik je prevedel mnogo slovanskih pesmi, zlasti čeških in poljskih. Dr. Barrios je, kolikor se spominjamo, pisal tudi o Slovencih. Zanimivo bi bilo, ako bi se dalo izvedeti, v katerih listih in kaj je pisal o Slovencih. V Španiji je bil dr. R. Barrios splošno znan pod imenom »konzul slovanski pod Pirenejami«. Bodi našemu prijatelju tudi med nami ohranjen trajen spomin!

— **Pogreša se Matija Skender,** 27. domobranskega pešpolka, 7. stotnije, vojna pošta 48. Ranjen je bil dne 21. oktobra in od tedaj ni od njega nobenega glasu, dasi sem se obrnila na različna mesta in oba »Rdeča križa«. Kdor kaj ve o njem, naj bo tako prijazen in mi to sporoči. — Helena Skender, Brod ob Kolpi, Hrvaško.

— **Pogreša se Franc Cuznar,** c. kr. domobranski pešpolk št. 4. III. pohodni bataljon, 2. stotnija, vojna pošta 48. Odšel je na severno bojišče in se ni več oglašil že od 20. oktobra 1914. Kdor kaj ve o njem, naj blagovoli to sporočiti njegovi materi Marji Cuznar, Podkoren št. 66, pošta Kranjska gora, Gorenjsko. Eventualni stroški se povrnejo.

— **Žito in moka v Ljubljani.** Splošni popis vseh zalog žita in moke v Ljubljani je končan. Dognalo se je, da imamo 265.646 kg pšenice, 61.816 kg rži, 142.142 kg ječmena, 160.550 kg ovsu in 250.425 kg koruze. Moke imamo: pšenične in mešane 436.597 kg, ržene 49.771 kg, ječmenove 35.503 kg, ovsene 991 kg, koruzne 97.155 kg, zdroba (pšeničnega) 7381 kg in ješprčenka 45.611 kilogramov.

— **Koliko kruha potrebujemo?** O sporu, ki se je razvil glede tega vprašanja smo že poročali: dunajska aprovizacijska komisija se je postavila na stališče da mora v znani cen.

naredbi določena maksimalna kvantiteta moke (72 kg na mesec za osebo) zadoščati za vse potrebe, razna zlasti češka gospodarska društva pa računajo, da je smatrati to maksimalno množino kot za izključno kuhinjske namene določeno. Zdi se, da je eno in drugo mnenje pretirano. Dunajska trgovsko politična komisija računa, da potrebuje malomeščanska petglavna rodbina, katere dohodki znašajo približno 2000 do 3000 K, na mesec: 9 kg moke za kuhinjske svrhe ter 345 kg moke za kruh in pecivo, to je 87 kg na mesec za 1 osebo ali 290 g na dan. Drugačen račun je zopet sestavila dunajska »Arbeiter Zeitung« na podlagi zapiskov v delavskih rodbinah. Te rodbine porabijo povprečno 206 kg moke in 87 do 90 kg kruha in žemelj na leto in za osebo, kar odgovarja povprečni mesečni vporabi 9 kg moke. — Odraščen človek potrebuje na mesec približno 15 kg ogljikovih hidratov, ki pa se nahajajo ravno tako v kruhu, kakor v krompirju. Če naj torej ostane pri maksimalnem konzumu 72 kg moke na mesec, potem je potrebno, da ima prebivalstvo na razpolago vsaj še 8 kg krompirja na mesec in za osebo. Krompir je sicer glede ogljikovih hidratov moki enakovreden, vendar pa vsebuje le malo beljakovine. Treba bi bilo torej skrbeti za zadostne zaloge jajc in poleg tega tudi za primerne množine sladkorja, masti in mleka.

— **Cene govedine na Dunaju** so zopet poskočile. Ogrski prekupci držijo živino nazaj, ker špekulirajo na nadaljnje zvišanje cen in poleg tega kupuje sedaj tudi vojna uprava velike množine na dunajskem trgu. Cene so poskočile za 20—30 K pri 100 kg žive vage. Ogrsko prima blago se je plačevalo po 162—166 K, nemško 172 do 188 K, biki po 124 do 170 K. Ker je v zadnjem času sploh malo živine na trgu in ker gredo cene rapidno naprej, je več sto mesarjev svoje mesnice že zaprlo.

— **Nakup konj in vozov za vojaštvo.** Dne 12. marca t. l. se bodo nakupovali na živinskih sejmih na Veseli gori pri Št. Rupertu, v Drnovem pri Cerkljah na Dolenjskem in v Kamniku za vojaške potrebe nevporeženi konji, kakor tudi gospodarski vozovi proti takojšnjemu plačilu. — Na to se opozarjajo oni posestniki, ki imajo konje in vozove na prodaj.

— **Zahvala.** Gospa Mimi Grčar-Likar, voditeljica šole na Telčah, mi je poslala 33 kg suhega sadja za ranjene vojake. V imenu obdarovancev se imenovani gospe najsrčneje zahvaljujem. — Ana Podkrajšek.

— **Sedem mesecev v vojni in še vedno zdrav** je Adolf Franzot, sin ljubljanskega meščana in gostilničarja Štefana Franzota, ki ima razen tega sina še tri sinove pri vojakih.

gah, ki si jih je pridobil Luka Lavtar za razvoj šolstva, bo poročal naš list v kratkem obširneje. Bodi blagemu možu zemljica lahka!

— **Iz notarske službe.** Gospod Fran Tavzes, notarski kandidat v Idriji, je imenovan za substituta notarijata v Litiji.

— **Vandalizem.** V noči od nedelje na ponedeljek so neznani zlikovci napravili v Tivoliju vsakovrstno škodo. Nasekali so nekaj dreves v Lattermannovem drevoredu, razbili več svetilk in pomandrali razne nasade.

— **Pegasti legar.** Od 28. februarja pa do 6. marca se je v avstrijski državni polovici naznanilo 297 slučajev pegastega legarja. Po en slučaj v Gradcu in v Stari in Novi vesi, okraj Radgona, 33 slučajev v Thalerhofu pri Kalfdorfu, 2 slučajev v Knitelfeldu, 50 slučajev v Wagni, okraj Lipnica, 1 slučaj v Leobnu, 13 slučajev v Št. Mihaelu, 3 slučajev v Pacheru pri Oberwölzu in 10 slučajev v Vurbeku, okraj Ptuj.

— **Nepreviden vojak.** V Trbižu je mlad vojak obiskal ondotnega mizarja Ivana Žerjava. Govorec o vojni je vojak razkazoval svoj revolver. Mislil je, da revolver ni nabit, ga je sprožil in starega mojstra tako nesrečno zadela, da je mož umrl. Žerjav zapušča številno rodbino.

— **V Zagorju ob Savi** bo novi semenj za to leto v petek, dne 26. marca.

— **Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Hrastrniku** ima svoj redni občni zbor in sicer skupno z moško dne 14. marca ob 3. popoldne v gostilni g. Ferdinanda Roša. Vabite se vsi polnoštevilno.

— **Srečen kraj** bi moglo biti Trbovlje. Kakor se nam poroča, prodaja konzumna skladnica trboveljske premoževne družbe živila po izredno nizkih cenah. Tako stane fina bela moka (prejšnja »nulerca«) le 60 v kg, slanina 2 K, mast 2 K 40 v, riž je celo po 40 v. Žal, da te dobrote konzumne skladnice ni deležno vse prebivalstvo. Rudniška družba je namreč sklenila prodajati nekatera živila po tako izrednih cenah le svojemu delavstvu, ki je tožilo nad draginjo in se zavzemalo za 25% zvišanje mezd. Kot nadomestilo za zvišanje mezd se bo pa delavcem vsaj provizorno oddajalo nekaj živil po izredno nižjih cenah. Ako bi konzumna skladnica oddajala svoje blago po gori naznačenih cenah vsemu konzumujočemu občinstvu, potem bi moglo biti Trbovlje res — zavidanja vreden kraj.

— **Lehen pri Ribnici.** Za šolarjeveže je prispeval 9. marca načelnik krajnega šolskega sveta g. Jožef Fornezzi p. d. Tuzl 10 K, da nadučiteljve gospa nakupi za šolarsko juho moko in sol. V imenu ubogih šolarjev veseloštopovanemu našemu g. Fornezzeju priskrba hvala!

— **Namesto vsakoletnega C. M. plesa** v Trstu priredi tržaška moška C. M. podružnica prihodnjo soboto, dne 13. t. m. zvečer 8 a je v večer. Spored izvajata moški kvartet in orkester, dame pa bodo prodajale čaj, vino, pivo in prigrizke. Tudi ostale tržaške podružnice se spominjajo s častu primernimi prireditvami naše šolske družbe, ki ima toliko žrtev, a skoraj nič rednih dohodkov. Naj je tudi drugod ne zabijo!

— **Lottica in njen varuh,** tridejanska veseloigra in krasna navrstvena drama v 3 delih, »Stara pesem«, v katerih igra Rudolf Christians, sloviti umetnik glavno vlogo, imele so večeraj v kinematografu »Ideal« najlepši uspeh. Danes in jutri se ponavlja še ta spored.

Razne stvari.

* **Peter Carp,** bivši romunski ministrski predsednik in načelnik konservativne stranke, znani prijatelj Avstrije, je opasno zbolel. Carp je že visoko v letih.

* **Pegasti legar v Srbiji.** Sofijski listi poročajo, da se pegasti legar v Srbiji strašno širi. V samem Valjevu je baje v enem tednu umrlo 1300 oseb.

* **Prepovedane potice.** Solnograški mestni magistrat je prepovedal izdelovanje velikonočnih prazničnih jedil, zlasti potic, barvanje jajc in tudi vse sicer v Solnogradu običajne velikonočne slavnosti.

* **Pisateljica branjevka.** Znana poljska pisateljica Gabriela pl. Zapolska, ki je napisala mnogo znanih romanov, je odprla v Lvovu malo prodajalno, ker ni imela, s čemer bi živela. Krakovski »Glos Narodu« pravi, da si v Lvovu mnogo uglednih oseb na enak način služi kruh.

* **Železnika nesreča na sibirski železnici.** Čez Kodanj se poroča iz Petrograda: Pri menjalnici tirov št. 5 vzhodno od Tšita se je zaletel tovorni vlak v vlak z municijo, ki je prihajal iz Harbina. Pri eksploziji je bilo usmrčenih 32 vojakov, dva štabna častnika pa sta bila smrtno nevarno ranjena.

— **V spomin na g. Evghen Vilharja** je poslal družbi sv. C. in Metoda g. Dušan Vilhar, veletržec na Sušaku 20 K, ker se ni mogel udeležiti pogreba.

— **Šotaki svetnik profesor Luka Lavtar** †. V Mariboru je umrl dne 9. t. m. odlični slovenski šolnik profesor Luka Lavtar v 69. letu svoje starosti. Pogreb občesposlovanega rajnika se vrši v četrtek, dne 11. t. m. ob pol 3. popoldne. O izrednih zaslu-

Velika železniška nesreča v Mitrovici. V slavovski Mitrovici se je prigodila v petek, dne 5. marca, velika železniška nesreča. V osebni vlak, ki je stal na kolodvoru, da odide v Rumo, je trčil tovorni vlak. Devet oseb je bilo ubitih, 18 težko ranjenih. Tudi materialna škoda je ogromna.

Köpenikljada v Dalmaciji. Dalmatinski listi poročajo iz Knina: K posestniku Jovaniću sta prišla ponoči dva vojaka — narednik in prostak — s puško na rami. Zbudila sta ga ter mu rekla, da morata izvršiti hišno preiskavo, češ, da je na sumu, da hрани kriv denar. Našla sta 600 kron ter jih odnesla. Izkazalo se je, da sta bila dva lopova, ki sta se preoblekla v vojaške uniforme ter spravila ubogega kmeta ob izkupiček za prodano živino.

Francoski motorni plugi za kopanje strelnih jarkov. V »Technische Rundschau« je napisal inž. Selter iz Berolina članek o plugu, ki koplje strelske jarke. Francoska vlada namerava vporabljati posebne pluge za kopanje strelnih jarkov; stroje bodo lahko rabili tudi na skalnatih tleh. Inž. Selter opisuje te francoske pluge ter podaja tudi par slik. Lopate pluga so obračljive. Da more plug razorati tudi trdo zemljo, tehtta 400 kg in napravi v eni minuti 1000 obratov. Druga vrsta teh plugov je spojena z avtomobilom.

Nekdanja ljubica portugalskega kralja, pariška plesalka Gaby Deslys (imenuje se pravzaprav Navratilova) in je doma v Gornjih Moščenicah na Češkem) je zaradi vojne zapustila Francijo in se mudi sedaj v Londonu. Postala je jako pobožna. Vsako jutro gre v cerkev in vedno jo spremlja kak kavalir, ki ji nese z briljanti bogato okrašenim molitvenikom. Molitvenik je vedno eden in isti, kavalir pa vselej drugi. Popoldne se pelje slavná plesalka v Hydepark. Kučira sama, zadaj na vozu pa sedita dva zamorska lakaja. Zvečer pa nastopa kot plesalka in pevka v največjem varieté-gledališču.

Kruh zastoj. V berlinski »Königstrasse« so se nekega dne trili ljudje pred neko pekarijo. Prišlo je do pravcatega tepeža, ker je hotel vsak priti prvi v prodajalno. Policija je napravila red ter stvar preiskala. Vzrok navala na pekarijo je bil ta-le: Dotični pek je dalj kruh za od vlade izdane krušne znanke, ne da bi zahteval denar. Menil je namreč, da so krušne znanke nekeke nakaznice, katere bo potem vlada zamenjala za denar. Med ljudmi se je seveda kmalu razneslo, da se dobi v pekarni v Königstrasse kruh zastoj in pek je imel dva dni toliko posla, kakor še nikdar poprej. Se le policija ga je podučila, kako se je urezal. Če je bil mož dovipen, je tretji dan gotovo izvesil desko: »Včeraj zastoj, danes za denar.«

Starostno razmerje avstrijskega prebivalstva. Iz ravnokar izišlega statističnega pregleda, ki ima za podlagu zadnje ljudsko štetje, je posebno zanimiv statistični pregled razmerja naraščanja prebivalstva Avstrije. Od 10.000 prebivalcev Avstrije dne 31. decembra 1910 odpade na starostno stopnjo do 19. leta 4448, od 20. do 39. leta 2856, od 40. do 59. leta 1867 in preko 829. Od vsakih 100 oseb skupnega prebivalstva ni bilo še zmožnih za pridobivanje, to je starih do 13 let: 32,69%; zmožnih za pridobivanje, to je starih od 14. do 59. leta: 59,02, in v starosti, ko izginja zmožnost za pridobivanje, to je starih 60 in več let: 8,29%. V dobi splošne šolske dolžnosti je bilo od vsakih 100 oseb 17,99, v črnovojniško-obvezni starosti od vsakih 100 navzočih moških oseb 33,63. Od vsakih 100 oseb v starosti, zmožnih za ženitev, je bilo, in sicer moškega spola, oženjenih 52,5, 4,3 vdovci, ženskega spola omoženih 50,4, udovelih 12,0. Med vsakimi 100 ženskimi osebami v starosti, zmožni za možitev, je iznašal delež omoženih: v alpskih deželah 44,5, v

kraških deželah 50,9, v sudetskih deželah 51,6 in v karpatskih deželah 54,5. Iz sestavljenega pregleda, ki mu je pridejana tudi risba, izhaja, da je v višji starosti pogostejše neznanje čitanja in pisanja. Kar je predočeno ločeno po občevalnem jeziku. Razvidno je, da so pri pripadnikih nemškega in češko-moravsko-slovaškega jezika razlike najmanjše, ker tudi pri starejših osehah daleč pretežni del zna pisati in čitati. Že nekoliko manjse velja to pri Italijanih, za katerimi prihajajo takoj Slovenci, toda z jako omembe vrednim boljšanjem razmer naobrazbe. Vmes se gibljejo črte poljskega in madžarskega prebivalstva. Največji delež analfabetov ima prebivalstvo srbo - hrvatskega, maloruskega in romunskega jezika, a pri poslednjem z jako vidnim boljšanjem v najnovjšem času.

Vojne sile Japonske, Kitajske in Ameriške. Odnosaji med Japonsko in Kitajsko se postrujejo. Na Kitajskem vre močno in Japonci pošiljajo znatne čete na kitajsko celino. Vrh tega so poklicali pod orožje tudi sedem letnikov. To je približno 850.000 mož. Mirovno stanje japonske armade znaša približno 280.000 mož. Po prihodu vpklicanih bo imela Japonska na razpolago okrog 1.100.000 mož, torej mnogo več kakor za časa japonsko - ruske vojne. Taki armadi se Kitajska ne more upreti. Njene vojaške sile vsekakor niso velike. Reorganizacija armade še ni bogve kako napredovala. Vrh tega so jo vodili predvsem japonski oficirji in podoficirji, ki so si kljub nasprotstev s Kitajci znali pridobiti veliko število pristašev. Vojna sila kitajske armade znaša morda kakih 300.000 mož, pri čemer seveda niso vračunene po starem načinu oborožene in izvežbane čete. — Znata japonska premoč pa ni preračunjena samo za kitajsko armado, temveč je tudi pripravljena za slučaj kake zunanje intervencije. V tem oziru je treba Japonski danes računati le s severo-ameriško »Unijo«. Edina ta ima danes svobodne roke. Toda njene vojaške sile niso ravno velike. Vojna moč armade znaša približno 100.000 mož, milica pa komaj 150.000 mož. Pač pa se upa, da se v slučaju potrebe sestavi iz rezervne milice močna armada prostovoljcev. Seveda pa je istočasno veliko vprašanje, če bi se za prekmorsko ekspedicijo priglasilo ravno dosti prostovoljcev. Brezdvomno bi bilo vežbanje ljudi vsled pomanjkanja oficirjev in podoficirjev jako težavno. Na morju je Unija znatno na boljšem. Ona ima: 10 dreadnoughtov, 13 modernih, 6 starejših linijskih ladij, 14 oklopnih križark, 11 zavarovanih križark, okoli 60 rušilcev torpedovk in 44 podmorskih čolnov. Ravno radi tega, ker je ameriško brodogeje jako močno, je najbrže Japonska odredila mobilizacijo svojega brodogeja. Japonsko brodogeje šteje 6 dreadnoughtov, 4 bojne križarke, 2 zelo moderna pred dreadnoughta, 4 zelo močne oklopne križarke, ki prekašajo starejše ameriške linijske ladje, 9 starejših linijskih ladij, 7 starejših oklopnih križark, ki niso dosti slabejše od enakih ameriških, 16 zavarovanih križark, 52 rušilcev torpedovk, 16 torpedovk in okoli 20 podmorskih čolnov. Kar se tiče modernega ladijskega materiala, ima Amerika znatno premoč le glede artiljerije, zato pa so Japonci v drugem oziru na boljšem s svojimi štirimi bojnimi križarkami. Glede starejšega materiala imajo Amerikanci premoč v linijskih ladijah. Japonci pa odločno premoč v oklopnih križarkah. Glede torpedovk ste obe državi približno enako močni. Pomisliti je treba pa, da bi v slučaju nastopa Amerike v vzhodni Aziji zamogli stopiti v akcijo le japonski podmorski čolni, kar je zelo važno. V splošnem imajo torej Amerikanci premoč nad Japonci. Japonci pa so na boljšem vsled odločilne bližine lastnih pristanišč, ki bi jim služila za podlago. V zvezi z veliko premočjo japonske armade izhaja

torej iz vsega tega, da zamore Japonska lahko čisto mirno delati na urasničenju svojih načrtov v vzhodni Aziji.

Brzojavna poročila.

Koliko je Francija posodila.
Pariz, 8. marca. (Kor. urad.) Vsote, ki jih je Francija posodila za veznikom in prijateljskim državam, so sledeče: Belgiji 250 milijonov, Srbiji 185 milijonov, Grški 20 milijonov in Črni gori eden in pol milijona. Vsota, katero naj posodi še posameznim državam, znaša 895 milijonov, ki so določeni za Belgijo, Rusijo in Srbijo.

Oboroženo angleške jahte.
Berolin, 9. marca. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Na poročilo, da je angleška parna jahta 1. februaria s topovi napadla nemški podmorski čoln, odgovarjajo Angleži s tem, da služi ladja, ki je streljala, v mirnem času v zabavo, v vojnem času pa je patroljna ladja angleške mornarice. Angleška mornarica ima seveda pravico vporabljati, če je potrebno, trgovske ladje v vojne svrhe. Obvezana pa je, da označi take ladje z vojnimi zastavami in praporju kot vojne ladje v hipu, ko začno z bojnimi čini.

Darila.

Upravništvu naših listov so poslali:
Za »Podporno društvo slovenskih visokošolcev na Dunaju«: Jos. Trošt iz Knežaka na Pivki, 45 K, nabrano od narodnjakov v počastčenje spomina Dušana Sajovca (v sobotni številki našega lista je bilo med dnevnimi vestmi pomotoma izkazanih 50 K, kar s tem popravljamo).
Za »Ciril - Metodovo družbo«: M. Ambrožič iz Nove sušice, 10 K, mesto venca na krsto gosp. E. Vilharja; gg. Brinšek in Bačnik iz Podgrada, 2 K 80 vin., ker sta pri kaljenju nočnega miru razbila šipo, in Jerica Lapajne, vdova c. kr. okrajnega glavarja na Dunaju, 5 K. — Skupaj 17 K 80 vin.
Srčna hvala!

Podpornemu društvu za slov. visokošolce na Dunaju se v času od 12. februarja do 3. marca 1915 darovali: po 100 K: Matija Kolar, inš. stolni dekan v Ljubljani (ust.) in posojilnica v Mariboru; po 20 K: dr. Gregorij Pečjak, gimn. katehet v Ljubljani (del ust.), Posojilnica v Gornji Radgoni in Josip Dobida, dvor. svet. v p. v Ljubljani; po 15 K: Peter Zink, okr. sodnik v Trstu in Ivan baron Roscher-Rath, polkovnik v p. v Celovcu; po 10 K: dr. Valentin Krisper, odvetnik v Ljubljani, Artur Lokar, notar v Ajdovščini, Iv. Mankoč, Fran Žagar, oba v Trstu, Anton Reich, ravnatelj v Gradcu, dr. P. Turner v Mariboru, Karl Šavnik, ces. svet. v Kranju, eksc. dr. Mihael Napotnik, knezoškof itd. v Mariboru, županstvo Št. Peter na Krasu, dr. D. Treo, odvetnik v Gorici, dr. Milan Škerli, min. tajnik, sedaj v Ljubljani, Josip Tomše pl. Savskidol, gen. major v p. na Dunaju; 8 K: Marija Mladič, uč. predstojnica na Dunaju; po 5 K: Josip Sitter, sodn. svetnik in predst. v Brezicah, A. Šarabon v Ljubljani, dr. F. Müller, odvetnik v Celovcu, Avgust Jenko v Ljubljani, Ivan Hutter, okr. sod. v Litiji, Josip Merhar v Dolenji vasi p. R., J. Hutter, uč. veronauka v Celovcu, dr. Fran Žižek, polk. zdr. v p. v Gradcu, dr. Leonidas Pitanič, min. koncipist na Dunaju, dr. Ivan Svetina, prof. v p. v Ljubljani in dr. Matija Lavrenčič, okr. sod. v Podgradu, Istra; po 4 K: Stefan Rojnik, rač. revident v Gradcu; po 3 K: dr. Anton Furlan, sod. svet. v Novem mestu, dr. Ferdo Lašič, odv. v Ormožu, Fr. Tiller, sod. v Gor. Gradu, Evg. pl. Terbuhovič, graščak v Vel. Loki, dr. Silvin Hrašovec, okr. sod. v Novem mestu in Fr. Ks. Petek, trgovec na

Ljubnem; po 2 K: Karl Planinšek v Ljubljani, Jož. Kržišnik, gimn. prof. v Št. Vidu nad Ljubljano, Jelena Bavdek, hišna posestnica v Ljubljani, Iv. Krulec, vad. uč. v Ljubljani, Ivan Engelsberger v Trzinu, Rudolf Pevec v Mozirju, Fran Abulner, nadofic. Mestne hranilnice v Ljubljani, Juri M. Trunk, m. župnik v Beljaku in dr. Frančišek Kogoj, zdravnik na Jesenicah. Vkega 525 K. Društveni odbor se v imenu podpiranih visokošolcev vsem plemenitim darovalcem najtopleje zahvaljuje. Za odbor prvi blagajnik: dr. Stanko Lapajne, odvetnik na Dunaju I. Bräunerst. 10.

Umri so v Ljubljani:

V deželni bolnici:
Dne 28. februarja: Alojzij Cotman, dninar, 49 let.
Dne 1. marca: Jakob Žvan, delavec, 48 let. — Franc Lunder, delavec, 64 let.
Dne 2. marca: Marjeta Bizjak, hči kajzarja in mizarja, 10 dni.
Dne 5. marca: Anton Habič, dninar, 51 let.

Današnji list obsena 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Zlata svetinja
Berolin, Pariz, Rim itd.
Najboljše kozm.
čistilo za zobe
Seydlin
Dobiva se povsod
Izdeluje
O. Seydl
Stritarjeva ulica 7.

Dr. J. Z., zobozdravnik, Moravska Ostrava. Natančno in temeljito sem preizkusil Vašo ustno vodo in Vaš vodo prašek, ki ju že dolgo rabim sam kakor tudi moji bolniki, zato vam z veseljem izražam svoje mnenje: Ustnih vod in zobnih praškov se nahaja veliko, toda v resnici dobrih je zelo malo. Bolniki naj se torej poslužujejo le onega sredstva, o katerem je preizkušeno in večletna raba izprizčila, da je v resnici dobro. In ta je: **Seydlin**.

Meteorološko poročilo.
Vilna od marjem 2002 Srednji srčni tlak 736 mm

MARCA	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
9.	2. pop.	732,0	-1,0	sr. jvzh.	sneg
"	9. sv.	732,7	-3,0	"	oblačno
10.	7. zj.	730,5	-2,2	sl. svzh.	"

Srednja včerašnja temperatura -1,8°, norm. 2,5. Padavina v 24 urah mm 21.

Pisalni stroj
že rabljen in dobro ohranjen, se takoj kupi.
Ponudbe pod »Pisalni stroj/649« na upravn. »Slov. Naroda«.

2 kolesi
za dame in za gospoda, dobro ohranjeni, se takoj kupita.
Ponudbe pod »2 kolesi/650« na upravn. »Slov. Naroda«.

Učenec
pošten dečko, ki bi imel veselje do zlatarske obrti se takoj sprejme. Poizve se pri **ALOJZIJU FUKSU**, zlatarju v Ljubljani, Gosposka ulica št. 4. 613

Prodajalka
dobro izvežbana v manufakturni, železni in špecerijski stroki se takoj ali do 15. marca t. l. sprejme v trgovini **J. KODRIČ**, Fram pri Mariboru. 646

ŽELEZNATO VINO S KINO
lekarstva **PICCOLI**-ja v Ljubljani
Trupca malokrne, sorodna in slabota oseba
Ker je pri užitih slab malokraj
1 steklenica 2 kroni.

Žalosti potri naznanjamo vsem prijateljem in znancem pretresljivo vest, da je naš iskreno ljubljani sin, brat, nečak oz. bratranec, gospod
IVAN LUKAN
c. in kr. poročnik bez.-hero. polka, uradnik juž. žel.
dne 23. februarja na severnem bojišču končal svoje mlado nadebudno življenje.
Blagega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin. 640
LJUBLJANA, dne 10. marca 1915.
Žalujoči rodbini Kovač-Doboljak.

Akademično tehnično društvo »Triglav« v Gradcu naznanja žalostno vest, da je njega član, gos od
JOSIP TAUBER
tehnik in enoletni prostovoljec
dne 7. t. m. preminil. 643
Častea mu spomin!
ODBOR.

Annalija Lavtar roj. Premrnigg, naznanja v lastnem, kakor v imenu svojih otrok in drugih sorodnikov vsem prijateljem in znancem tužnim srcem žalostno vest, da je iskreno ljubljani, neopozabni soprog ostroga oče, tast in stari oče, gospod
LUKA LAVTAR
c. kr. profesor
v torek, 9. marca t. l., popoldne ob 1/2. uri po kratki učni bolezni, previden s sv. sakramenti za umirajočega, v 69. letu starosti mirno v Gospodu zasnel. Zemeljski ostanki prednega rajnika se bodo v četrtek, dne 11. marca ob 1/2. uri popoldne v hili šolani Am Stadtpark št. 1, slovesno blagoslovili in potem položili na mestnem pokopališču v rodbinski rakvi k večnemu počitku. Sv. maša zadnjica se bo odvila v stolni in mestnožupnijski cerkvi v Mariboru, dne 12. marca ob 10. uri popoldne.
V Mariboru, dne 9. marca 1915. 642

RADIUM STRAPAZIN
tkanine so izdelane iz najkvalitetnejše Ameriške preje, ter v lepoti in trpežnosti za vsakovrstno perilo nepreokoljive.
Zaloga v manufakturni trgovini
J. CIUHA
Pod Jrančo.
Vzorec
za pralne poljubne zastoj na razpolago.

šivilja

se takoj sprejme v stalno delo. Kje, pove upravnštvo »Slov. Narod.«

Sprejme se več čevljariskih pomočnikov.

Delo trajno. 595
M. Trebar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 6.

Stenografinja

z večletno prakso, zmožna slov. in nemške stenografije ter strojepisja, išče službo. — Naslov pod „Stenografinja“ na upravn. »Slov. Narod.«

manufakturstinjo

oziroma vojaščine prostega **manufakturista** z dobrimi spričevali. Vstop 15. marca do 1. aprila.

Šuš. Kuharič, trgovec, Ormož.

oglarjev

dobi dela v celem tekočem letu pri lesni tvrdki
š. Roussy v St. Lorencu nad Mariborom. Zaradi natančnega pojasnila cen dela in izradbe se je obrniti na gozdarsko vodstvo Radelbach, pošta St. Lovrenc nad Mariborom, Štajersko. 641

Ženitna ponudba.

Radi pomanjkanja znanstva, se želi tem modernim potom, navraj službi podčastnik, nahajajoč se na bojnem polju seznaniti s stanju primerno gospicio, ki bi imela veselje po vojni se poročiti.
Prijazne ponudbe, če mogoče s sliko pod šifro „lepa prihodnost/647“ na uravo „Slovenskega Naroda“.
Jainost častna stvar. 647

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10. 40
Specijalna trgovina pletenin in trikotaže. Velika zaloga različnega perila za vojake iz čiste volne in velblodje dlake in sicer: snežne kučme, telovniki, triko jopice, srajce in spodnje blače, nogavice, sliperji, dokolenice, rokavice, različni ščitniki za vrat, prsa, kolena itd. Odeje iz velblodje dlake. Tetra perilo. Spalne vreče. Volna za plesti. Plašči in predpasniki za strožnice Rdečega križa.

Gostilna se da v najem.

Posojilnica v Konjicah odda s 1. majem 1915

gostilno v Narodnem domu v Konjicah

z lepimi in velikimi prostori, stanovanjem za tujce, sodnatim vrtom za goste in velikim vrtom za zelenjavo v najemu pod zelo ugodnimi pogoji. Kdor se zanima za gostilno v lepem in velikem trgu, naj se oglasi pisмено ali ustmeno takoj ali pa najpozneje do 1. aprila 1915 pri Posojilnici v Konjicah. 64

Pravkar je dospela osebno izbrana konfekcija za dame, deklice, gospode in dečke, v najnovejši dunajski in berlinski modi, po priznani najnižjih cenah. 614

O. Bernatović

Ljubljansko (prej angleško) skladišče oblek
Mestni trg šte. 5-6.

Več stanovanj

z eno ali več sobami, kuhinjo in. se odda za takoj ali najev termis 485

Kolizeju.

Pristen dober

brinjevec

se dobi pri
L. SEBENIKU v Spod. Siskl.

Najboljše

ogrške in kranjske salame

fino, sočno šunko (gnjat), kranjske klobase, prekajeno meso, slanino s papriko, najboljši pristni omedotaki sir ter sladko: čajno surovo maslo priporoča tvrdka:

J. Buzzolini
delikatosa trgovina
Ljubljana, Lingarjeva ulica.

Vskadanje pošiljave od najmanjše do največje množine po najnižji ceni. 130

VABILO

redni občni zbor

Posojilnice v Trebnjem

ki bode
v nedeljo, dne 21. marca 1915
ob 4. uri pop. v zadraini pisarni.

- Dnevni red:
1. Poročilo načelstva.
  2. Poročilo rač. pregledovalcev in potrjenje letnega računa za l. 1914.
  3. Čitanje revizijskega poročila.
  4. Volitev rač. pregledovalcev.
  5. Slučajnosti.
- Opomba: Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se vrši v smislu § 37 društvenih pravil pol ure pozneje na istem prostoru in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki sklepa brezpogojno. 644

SANATORIJ EMONA
ZA NOTRANJE IN KURACIONE BOLEZNI.
PORODNIŠKA
LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4
SEF. ZDRAVNIK PR. I. DR. FR. DERGANČ

Sprejme se takoj sprotna

kontoristinja

Oferte pod „G. B. pošilni predal 14. Ljubljana.“ 604

J. Zamljen

čevljarški mešter
v Ljubljani, Gradlišče 4
odstranjuje

kurja očesa

tekem desetih minut.
Garantira za uspeh.
Izdoluje najfinejša obuvala kakor tudi prave gorske in telovadske čevlje.

Vabilo

XXI. redn. občnemu zboru

Posojilnice za Ilir. Bistriški okraj v Trnovem registrirane zadrage s nom. zavezo ki se bode vršil

v nedeljo, dne 21. marca 1915 ob 2. ur. pop. v uradni prostorih v Trnovem.

- DNEVNI RED:
1. Poročilo načel-tva.
  2. Poročilo in nasveti nadzorstva.
  3. Odobritev letnega računa za leto 1914.
  4. Čitanje revizijskega poročila ter ukrepi vsled istega.
  5. Sklepanje o predlogih v smislu § 36 zadr. pravil.
  6. Volitev načelstva in nadzorstva.
  7. Slučajnosti.
- Opomba: Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, vrši se bode v smislu § 35. zadr. pravil pol ure pozneje, isti dan, v istih prostorih in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki bode sklepal brezpogojno ne glede na število navzočih članov. 639

Velika zaloga najmodernejših stamnikov.

Klobuke cilindre in čepice
v najnovejših fazonah in v veliki izbiri

IVAN SOKLIČ.
Pristni Pannonski stamnik od 9 K do 30 K.

GORČEVA

A. GOREC

Spričo silno naraslih cen surovin smo primorani ceno

lysoformovega mila

zvišati komad za 20 vinarjev.

Prosimo, si prijazno zapomniti, da komad lysoformovega mila stane do nadalje K 120 674

Cene lysoformovim razkuževalnim sredstvom ostanejo za sedaj stare in sicer:

100 gr. steklenica K — 80	1 kilo steklenica K 460
250 " " " 160	2 1/2 " ročka " 10—
500 " " " 280	4 1/2 " " " 16—

Doklej homo te še nikoli zvišano cene mogli držati, se ne ve, vsekakor pa pripravljamo svojim cenj. odjemalcem, da si potrebščine za nekaj časa pokrijejo.

Lysoform-Werke, Ujpest.

Narodna knjigarna v Ljubljani

- priporoča sledeče knjige:
- Aleš iz Razora** Povest. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 vin., s pošto 20 vin. več.
  - Atila v Emoni.** Romanca. Napisal Ant. Aškerc. Cena broš. 1 K 40 vin., vez. 2 K 40 vin., s pošto 10 vin. več.
  - Brodkovski odvetnik.** Romanca. Češki spisal V. Beneš-Sumavsky. Cena broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 vin. več.
  - Cez trnje do sreče.** Romanca. F. Senčar. Cena broš. 1 K 20 vin., vez. 2 K 20 vin., s pošto 20 v. več.
  - Greh in smeh.** Zabeležene in osnovljene kratkočasnice. Zbral Tinček Hudaklin. Cena 1 K, s pošto 10 v. več.
  - Gospod Zabar.** Humoristično-satirične in resne sličice iz sedanosti. Spisal Luigi Calco. Cena broš. 80 v. s pošto 10 vin. več.
  - Gospod Bucek.** Humoristično-satirične in resne sličice iz sedanosti. Spisal Luigi Calco. Cena broš. 70 vin., s pošto 10 vin. več.
  - Kralj Matjaž.** Zgodovinski roman. Spisal Fran Remec. Cena broš. 2 K, vez. 3 K, s pošto 20 v. več.
  - Lepi striček. (Bel-ami).** Romanca. Francoski spisal Guy de Maupassant, prevel Oton Župančič. Cena broš. 3 K 50 v., vez. 4 K 70 v., s pošto 20 vin. več.
  - Ljubezen in junaštva strahopetnega praporščaka.** Zgodovinska povest. Cena broš. 80 vin., vez. 1 K 60 v., s pošto 10 v. več.
  - Ljubezen Končanove Klare.** Zgodovinski roman. Spisal Fr. Remec. Cena broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 v. več.
  - Libera nos a malo.** Zgodovinski roman. Spisal Vladimir Vesel. Cena broš. 1 K 40 v., vez. 2 K 20 v., s pošto 20 v. več.
  - Mali lord.** Romanca za mladino in odrasle. Angleški spisal F. H. Burnett. Cena broš. 1 K 60 v., vez. 2 K 60 v., s pošto 20 v. več.
  - Mina.** Socialen roman iz ljubljanskega življenja. Spisal A. P. Rušič. Cena broš. 1 K 20 v., vez. 2 K, s pošto 20 v. več.
  - Najhujši sovražniki.** Spisal Rado Murnik. Cena 60 vin., s pošto 70 vin.
  - Varodni kataster Koroške.** Spisal Ante Beg. Cena 60 v., s pošto 70 v.
  - dostojnosti.** Spisal Rozman. Cena 70 v., s pošto 80 vin.
  - službeni pogodbi** trgovskih pomočnikov in drugih delojemalcev v podobnih službah. Cena 50 v., s pošto 10 v. več.
  - brtni red** drž. zakonika št. 86 z dne 16. avgusta 1907. Cena 1 K., s pošto 20 vin. več.
  - snovni nauki o narodnem gospodarstvu.** Spisal Valentin Zun. Cena 3 K., s pošto 3 K 20 v.
  - lpatov praporščak.** Zgodovinski roman. Spisal Fr. Remec. Cena broš. 1 K 80 v., vez. 2 K 70 v., s pošto 20 v. več.
  - Narodna knjigarna ima v zalogi tudi vse druge slovenske knjige ter pošlje na zahtevo najnovejši cenik cele zaloge.**
  - Pravljice za mladino s slikami** (Prevodi čeških in hrvaških pravljic.) Cena vez. 5 K., s pošto 30 vin. več.
  - Prava in neprava ljubezen.** Povest. Spisal Blaž Pohlj. Cena broš. 1 K 60 v., vez. 2 K 50 vin., s pošto 20 v. več.
  - Premaganci** Novela. Spisal Franc Remec. Cena broš. 60 v., vez. 1 K 60 v., s pošto 10 v. več.
  - Rdeči smeh** Ruski spisal Leonid Andrejev, preložil Vladimir Levstik. Cena broš. 1 K 40 vin., vez. 2 K 40 vin., s pošto 20 v. več.
  - Rienzi zadnji tribunov.** Zgodovinski roman v dveh delih. Spisal Edward Lytton-Bulwer. Cena broš. 4 K., vez. 5 K 20 v., s pošto 30 vin. več.
  - Sapho** Slike iz pariškega življenja. Francoski spisal Alphonse Daudet, prevel Oton Župančič. Cena broš. 2 K., vez. 3 K., s pošto 20 vin. več.
  - Skrivnost biše št. 47.** Roman Angleški spisal I. Storer-Clouston. Cena broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 vin. več.
  - Skušnjave Tomaža Krmežljavčka.** Spisal Šepetavec, 2 zvezka. Cena broš. 2 K 40 v., vez. 3 K 20 v., s pošto 30 v. več.
  - Strahovalci dveh kron.** Zgodovinski roman v dveh delih. Spisal Fr. Lipič. Cena broš. 2 K., vez. 4 K., s pošto 30 v. več.
  - Stara devica.** Povest. Spisal J. Oblak. Cena broš. 60 v., vez. 1 K 60 v., s pošto 10 v. več.
  - Slovensko-nemška meja na Koroškem.** Spisal Ante Beg. Cena broš. 1 K 40 v., vez. 2 K 40 v., s pošto 20 v. več.
  - Stiri ruske slike.** (Clovek, Pevka Rendezvous.) Cena broš. 60 v., vez. 1 K 60 v., s pošto 10 v. več.
  - Uho in sluh.** Poljudno znanstvena razprava. Spisal dr. Jos. Rakež. Cena 20 v., s pošto 30 v.
  - Undina.** Povest. Francoski spisal André Theuriot. Cena 90 v. s pošto 1 K.
  - Ustoličenje koroških vojvod.** Spisal Ante Beg. Cena 30 vin., s pošto 40 v.
  - Vaška kronika.** Povesti iz Dolenske preteklosti. Spisal Ivan Lah. Cena broš. 1 K 70 v., vez. 2 K 70 v., s pošto 20 v. več.
  - V naravi.** Izbrani spisi Frana Erjavca, uredil dr. G. Savojc. Cena 1 K 20 v., vez. 1 K 70 v., s pošto 10 v. več.
  - V študentovskih ulicah.** Spisal Fr. Remec. Cena broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 v. več.
  - Zadnji rodovine Benalja.** Roman iz kranjske preteklosti. Spisal Fr. Remec. Cena broš. 1 K 50 vin., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 v. več.
  - Zbrani spisi Josipa Jurčiča.** 11 zvezkov. Cena vsakemu zvezku broš. 1 K 20 v., vez. 2 K s pošto 20 v. več. (Zvezki III., VIII. in XI. so raz rodani.)